

Värdefulla ängar och betesmarker i Skåne

En analys av resultatet av Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004, med förslag på prioritering av marker för restaureringsinsatser

Natur och Kultur

Christine Schneider & Per Levenskog

LÄNSSTYRELSEN
I SKÅNE LÄN

Titel:	Värdefulla ängar och betesmarker i Skåne
Utgiven av:	Länsstyrelsen i Skåne Län
Författare:	Christine Schneider och Per Levenskog
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Skåne Län Miljöenheten 205 15 MALMÖ Tfn: 040-25 20 00 lansstyrelsen@m.lst.se
Copyright:	Länsstyrelsen i Skåne län Skriften får gärna få citeras eller refereras med uppgift om källan
Upplaga:	100 ex.
ISBN:	978-91-85587-29-2
Layout:	Länsstyrelsen i Skåne län
Tryckt:	Länsstyrelsen i Skåne län 100 ex.
Tryckningsår:	2007
Omslagsbild:	Rikkärr i betesmark, Sjöbo k:n, Länsstyrelsen i Skåne län

Förord

Ängar och betesmarker tillhör bland de artrikaste miljöerna i det svenska landskapet. De har under de senaste tre decennierna varit föremål för flera inventeringar och speciella miljöersättningsåtgärder för skötsel och bevarande av dem har utformats. En mycket stor del av de naturreservat och andra skyddade områden som finns i Skåne består av ängs- eller betesmark. Det är i och för sig naturligt med tanke på att vi tillhör de län som har mest areal av dessa markslag. Samtidigt är de naturgeografiska förhållandena speciella och mer varierande än någon annanstans i landet, och de skånska ängarna och betesmarkerna omfattar därför flera sällsynta och närmast unika naturtyper med mycket högt skyddsvärde.

I denna rapport vill vi ge en översiktlig presentation av resultatet för Skånes del av den landsomfattande Ängs- och betesmarksinventeringen, som genomfördes under åren 2002 till 2004. Jämförelser görs med andra län och med tidigare inventeringar. Vilka värden som har noterats i de skånska ängarna och betesmarkerna och var i länet man hittar dem beskrivs. Stor vikt har lagts vid att gå igenom informationen om marker med restaureringsbehov och de 247 objekt som har bedömts som speciellt angelägna listas i en bilaga.

Ett stort tack riktas till de inventerare som tagit sig tid att svara på frågor om inventeringen och hur den genomfördes i Skåne.

Rapporten är framtagen inom rådgivningskampanjen Levande Landskap som finansieras lika av Sverige och Europeiska Unionen.

Malmö, januari 2007

Per Levenskog
Länsstyrelsen i Skåne län

Innehåll

Sammanfattning.....	7
1. Inledning och syfte.....	9
2. Material och metoder.....	10
2.1. Allmänt.....	10
2.2. Hävd och påverkan.....	10
2.3. Prioritering av marker för restaurering.....	11
3. Resultat.....	13
3.1 Allmänna resultat.....	13
3.1.1. Ängs- och betesmark i Skåne.....	13
3.1.2. Ängs- och betesmark i kommunerna.....	13
3.2. Naturtyper.....	15
3.3. Ängs- och betesmarkernas storlek.....	17
3.4. Hävd och påverkan.....	18
3.4.1. Ängar.....	18
3.4.2. Betesmarker.....	19
3.5. Värden i ängs- och betesmarker.....	19
3.5.1 Typ av värden.....	19
3.5.2. Antal värden.....	20
3.6. Förekomst av signalarter.....	20
3.7. Övriga värden.....	23
3.8. Restaurerbara marker.....	24
3.8.1. Skäl för restaurering.....	24
3.8.2. Prioriterade restaurerbara marker.....	24
4. Diskussion.....	28
4.1. Skånska ängars och betesmarkers värden och tillstånd.....	28
4.2. Prioritering av objekt för restaurering.....	30
4.2.1 Diskussion av metoden.....	30
4.2.2 Diskussion av resultaten.....	31
5. Referenser.....	32
Bilagor	

Sammanfattning

Denna rapport presenterar några resultat av Ängs- och betesmarksinventeringen för Skåne, 2002-2004. Skåne är det län i Sverige som med 29 procent har den näst största andelen av ej aktuella marker – de där natur- eller kulturmiljövärdena har bedömts inte vara tillräckliga för att de ska räknas in bland de värdefulla ängarna och betesmarkerna - efter Jönköpings län. I 13 skånska kommuner har hälften eller mer av all mark som besöktes under inventeringen klassats som ej aktuell.

Det finns fortfarande stora sammanhängande ängs- och betesarealer kvar i Skåne, detta gäller speciellt för kustnära områden samt militära övningsfält. Skåne är det län i Sverige som har störst areal ängsmark, 1274 hektar eller nästan en femtedel av all ängsmark i Sverige. Många av dessa ängsmarker är våtmarker, som framförallt har höga faunavärden.

Angående hävd och påverkan kan man konstatera att de flesta ängar är välhävdade och inte negativt påverkade, men att endast hälften av alla ängar är både välhävdade och fria från negativ påverkan över hela sin yta. Hävdstatus och påverkan för betesmarker är sämre än den är för ängarna, endast 8 procent av alla betesmarker är både välhävdade och helt och hållet opåverkade på hela ytan. Detta får man se i relation till att betesmarker i sig oftast är mer komplexa och varierande i fråga om markförhållanden och hävdtryck. I själva verket är det i mer än 65 procent av fallen så att över två tredjedelar av ytan är välhävdd. Negativ påverkan i mer än en tredjedel av ytan förekommer i något fler än hälften av betesmarksobjekten, men handlar troligen i allmänhet om svag påverkan i partier där man bedrivit åkerbruk tidigare. I tre fjärdedelar av markerna utgör de tydligt negativt verkade partierna endast kring 10 procent av ytan eller mindre ändå.

I Skåne förekommer många naturtyper som är prioriterade inom EU eller som lyfts fram i de regionala miljömålen. Rapporten redovisar arealen av alla i Skåne förekommande hävdbetingade naturtyper kommunvis.

Analysen av förekomster av kärlväxter i skånska ängs- och betesmarker visar att några av de signalarter som var obligatoriska för inventerarna att notera förekommer speciellt ofta. Dessa är ärenpris, gulmåra, stagg, knägräs, hirsstarr och ängsvädd. Huvuddelen av signalarterna förekommer annars i mindre än 10 procent av alla de inventerade ängs- och betesmarkerna.

Många ängs- och betesmarker har även andra värden förutom florin, såsom träd-, fauna- och kulturmiljövärden eller värdefulla vattenmiljöer.

Rapporten ger förslag på 247 av totalt 668 restaurerbara marker som prioriterade objekt för restaurering. Restaurerbara marker i Skåne har ofta höga floravärden som angivet kriterium. Prioriteringen innebär inte att inte många av de övriga objekten kan ha höga värden, i synnerhet

som den i huvudsak har gjorts utifrån de fritexter som inventerarna har skrivit. Dessa var dels inte obligatoriska, varför de i vissa fall saknas helt, dels skiftar det mycket hur informativa de är.

1. Inledning

Mellan åren 2002 och 2004 genomfördes den andra inventeringen av ängs- och betesmarker i Sverige. Den första var den nu drygt 20 år gamla Ängs- och hagmarksinventeringen. Den nya inventeringen innebar visserligen att markerna från den förra återbesöktes, men var inte en direkt uppföljning, eftersom metodiken inte var densamma. Dessutom besöktes också andra marker som kunde förväntas ha höga värden, framför allt de som var kända från arbetet med åtgärdsplaner för betesmarker och slåtterängar med miljöersättning. De som bedömdes som fortfarande värdefulla inventerades och registrerades i någon av kategorierna *äng*, *betesmark* eller *restaureringsobjekt*. I andra fall konstaterade inventeraren att värdena gått förlorade eller var alltför obetydliga och angav då marken som *ej aktuell*.

Resultaten från inventeringen finns idag tillgängliga, dels i form av olika rapporter, och dels på Internet i form av en databas som innehåller alla inventerade objekt för hela Sverige (<http://www.sjv.se/tuva>). I rapporten *Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004*, (Jordbruksverket 2005a), är resultaten av inventeringen sammanfattade både för Sverige och länsvis. Inventeringsmetodiken finns beskriven i *Ängs- och betesmarksinventeringen - inventeringsmetod* (Jordbruksverket 2005b).

Denna rapport avser både att ge en översikt av resultaten av inventeringen för Skåne samt att identifiera marker i Skåne som är högt prioriterade att restaurera. Den är framtagen inom kampanjen Levande Landskap som ingår i Sveriges miljö- och landsbygdsprogram mellan åren 2002-2006. Målet med denna är att intressera, motivera och ge kunskaper som leder till bruksmetoder som bevarar och stärker odlingslandskapets natur- och kulturmiljövärden. I Skåne har kampanjen genomförts av Länsstyrelsen i samarbete med bland annat Regionmuséet, kommunerna och LRF.

Presentationen av inventeringsresultaten för Skåne län är mer detaljerad än i den nationella rapporten från Jordbruksverket. Flera av resultaten har analyserats på kommunnivå och möjliggör därmed en mer differentierad bild av utbredningen ängs- och betesmarker och deras variation inom länet. Databasen TUVA medger dock möjligheter till många andra analyser och ytterligare nedbrytning av informationen som är resultatet av Ängs- och betesmarksinventeringen.

Genom att lyfta fram objekt som särskilt prioriterade för restaurering skall det praktiska naturvårdsarbetet i länet underlättas. Det blir enklare att rikta rådgivning och andra resurser mot de marker där det är som mest angeläget med åtgärder. Vill man fördjupa analysen kan man göra det genom jämförelser med information från andra inventeringar. Detta underlättas av att ett digitalt kartskikt med prioriterade objekt har tagits fram parallellt med rapporten.

2. Material och metoder

2.1. Allmänt

Underlagsmaterial för rapporten har varit databasen TUVA och till en viss del även jordbruksverkets rapport *Ångs- och betesmarksinventeringen 2002-2004* (Jordbruksverket 2005a). För analysen av hävd tillstånd och påverkan har ett utdrag ur TUVA i excelformat använts. Arbetet är geografiskt begränsat till Skåne.

2.2. Hävd och påverkan

För analysen av faktorerna hävd och påverkan har i denna rapport använts en annan metod än den som är beskriven i hjälptexten till TUVA. På så sätt var det möjligt att göra både mer kvalificerade och exakta analyser än de som kan fås via databasens sökverktyg. Detta är nämligen ganska trubbigt och definierar till exempel *ingen hävd* som ”mer än 60 % av marken har ingen hävd och är välhävdad i mindre än 10 %”. Metoden i rapporten bygger istället direkt på de bedömningar i tioprocentiga intervall som inventerarna gjorde. Klasserna *välhävdade* respektive *ingen hävd* nedan bör med andra ord kunna uppfattas bokstavligt, sånär som på en avvikelse med högst fem procent. Motsvarande gäller givetvis också för påverkan.

I rapporten definieras fem klasser för hävd och påverkan.

Hävd:

- **välhävdade:** marker som har status *välhävdad* på 100 % av arealen
- **övervägande välhävdade:** marker som har status *välhävdad* på mer än 50 % av arealen
- **svagt hävdade:** marker som har status *svagt hävdad* på 50 % eller mer av arealen, samt de som innehåller såväl helt ohävdade, svagt hävdade, som välhävdade inslag i en fördelning som diskvalificerar dem från övriga klasser
- **övervägande ingen hävd:** marker som har status *ingen hävd* på mer än 50 % av arealen
- **ingen hävd:** marker som har status *ingen hävd* på 100 % av arealen.

Påverkan:

- **ingen påverkan:** marker som har status *ingen påverkan* på hela arealen
- **övervägande ingen påverkan:** marker som har status *ingen påverkan* på mer än 50 % av arealen
- **svag påverkan:** marker som har status *svag påverkan* på 50 % eller mer av arealen, samt de som innehåller såväl inslag av tydlig påverkan och svag påverkan som ingen påverkan, i en fördelning som diskvalificerar dem från övriga klasser
- **övervägande tydlig påverkan:** marker som har status *tydlig påverkan* på mer än 50 % av arealen
- **tydlig påverkan på hela arealen:** marker som har status *tydlig påverkan* på 100 % av arealen

För alla andra definitioner såsom kvaliteter och signalarter hänvisas till Jordbruksverkets rapporter (2005a, 2005b) eller hjälptexten för TUVAs databas.

2.3. Prioritering av marker för restaurering

För att prioritera bland alla restaureringsobjekt har inventerarnas noteringar med beskrivning av restaureringsobjektet analyserats. Restaurerbara marker inventerades inte så utförligt som övriga ängs- och betesmarker som bedömdes som aktuella. I standardiserad form angavs bara vilken typ av kvaliteter som gör marken värd att restaurera. Detaljerade uppgifter om växtförekomst, naturtyp, och andra speciella värden angavs endast som notering i fritext. Fritexterna var inte obligatoriska och varierar mycket i utförlighet.

För att prioritera bland alla 668 skånska inventerade restaureringsobjekten användes en metod där objekt valdes ur steg för steg, efter fem olika kriterier. Kriterier som har använts för att välja ut prioriterade objekt är:

- läge inom reservat (naturresevat, Natura 2000-område, biosfärområde)
- förekomst av indikatorarter
- förekomst av vissa naturtyper eller hävdformer (äng, skogsbete)
- speciella faunavärden
- speciella kulturella värden
- inventerarnas kommentarer som pekar ut objektet som speciellt värdefullt

Kriterierna gås igenom i ordning, det vill säga först presenteras alla objekt som ligger inom reservat, sedan alla med indikatorarter, följt av de objekt som innehåller prioriterade naturtyper men som till exempel inte har någon notering av indikatorarterna, vidare områden med speciella fauna- eller kulturmiljövärden och avslutningsvis områden som inte uppfyller några av de första fem kriterierna men som beskrivs av inventeraren som mycket värdefulla.

Objekt som ligger i ett naturresevat eller ett Natura 2000-område har valts ut då en optimal hävd inom skyddade områden måste ha hög prioritet. Ett annat urvalskriterium har varit förekomsten av indikatorarter som nämns i inventerarnas noteringar. Bland alla nämnda arter valdes 26 ut som indikatorer för speciellt värdefulla ängs- och betesmarker. Dessa är backnejlika, backsippa, backtimjan, borsttistel, borsttåtel, brudborste, brudbröd, darrgräs, granspira, jungfrulin, klockgentiana, klockljung, kärrsälting, majviva, orkidéer (ej nattvioler), rödkämpar, sandnejlika, slankstarr, slätterblomma, slättergubbe, smörbollar, spåtistel, strandaster, svinrot, ängshavre och ängsskära. De flesta av dessa indikatorarter är signalarter med en begränsad förekomst i Skånes ängs- och betesmarker (angivna i mindre än 15 % av de inventerade ängs- och betesmarkerna). Andra arter som är tänkbara, till exempel kattfot, har inte noterats i restaurerbara marker (se också bilaga 4).

Naturtyper som har prioriterats i denna rapport var samtliga havsnära naturtyper (1330, *Salta strandängar*, 1630*, *Havsstrandängar av Österjötyp*, 2130*, *Permanent sanddyner med*

örtvegetation, 2330, *Gräsmarkssanddyner med borsttåtel och rödven*), *Nordatlantiska fukthedar* (4010), *Sandstäpp* (6120*), *Kalkgräsmarker* (6210*), *Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat* (6230*), *Artrika torra - friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ* (6270*), *Lövängar* (6530*), *Rikkärr* (7230), *Pionjärvegetation på silikatrika bergytter* (8230). Asterisk (*) betyder att naturtypen är prioriterad inom EU:s nätverk för skyddad natur. Naturtyperna *Rikkärr* (7230) och *Pionjärvegetation* (8230) har bara en liten areal i Skåne och kan därför anses vara prioriterade objekt för restaurering. Den förra lyfts dessutom fram i de regionala miljömålen. Naturtyperna *Gräsmarkssanddyner* (2330) och *Nordatlantiska fukthedar* (4010) har en liten utbredning i Sverige och sin tyngdpunkt i Skåne. Det samma gäller om, än i lite mindre grad, för *Salta strandängar* (1330). Strandängar generellt lyfts fram i de regionala miljömålen. Däremot har restaurerbara objekt med noterade rester av naturtyperna 4030, *Torra hedar*, 5130, *Enbuskmarker på hedar eller kalkgräsmarker*, 6410, *Fuktängar med blåttåtel eller starr* 6430, *Högörtängar* och 9070, *Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ* inte prioriterats. Många marker med dessa naturtyper ingår dock i de restaureringsobjekt som har prioriterats på grund av förekomst av en indikatorart.

Andra naturtyper som till exempel 6510, *Slätterängar i låglandet* 7140, *Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn*, 7220*, *Källor med tuffbildning*, nämns inte i fritexterna för de restaurerbara markerna. Inslag av mark som efter restaurering skulle kunna utvecklas till 6510 bör dock inte vara alltför ovanliga. Indikatorer för detta är typiskt slättergynnade arter som svinrot, darrgräs och slätterblomma.

För några objekt har inventeraren noterat att det handlar om en viss hävdform, som strandbete/strandäng, slättermark eller skogsbete. Dessa objekt har prioriterats även om inga specifika arter eller naturtyper finns angivna.

Objekt särskilda fågel- eller grodvärden finns utpekade har också valts ut som prioriterade för restaurering. För kulturmiljövärden har en nivå tillämpats som innebär att noteringar om speciella värden ska finnas, utöver odlingsrösen eller stenmurar. Slutligen har objekt tagits med därför att inventeraren noterat att objektet rymmer speciella eller mycket höga värden, utan att närmare beskriva dem.

3. Resultat

3.1 Allmänna resultat

3.1.1. Ängs- och betesmark i Skåne

Inom Ängs- och betesmarksinventeringen besöktes 7330 områden i Skåne, med en sammanlagd areal på 37 303 hektar (tabell 1). Lite mer än två tredjedelar av arealen (71 %) bedömdes som värdefull (ängar, betesmarker och restaurerbara marker). Av denna utgör betesmarkerna huvudandelen, andelen ängsmark motsvarar lite drygt fem procent (3 % av den totala arealen som besöktes). Med 1274 hektar är Skåne dock det län i Sverige som har mest areal ängsmark. Den utgör nästan en femtedel (19 %) av landets totala ängsareal. Starkt bidragande till detta är de stora områdena våtmarker i Kristianstad vattenrike. Av landets inventerade betesmarksareal ligger nära 10 procent i Skåne län. Bland alla objekt som besöktes var det 668 stycken, motsvarande 8 procent av arealen, som bedömdes som restaurerbar mark.

Hela 3571 områden bedömdes som ej aktuella. Dessa utgör 29 procent eller nästan en tredjedel av den totala arealen. Anledningarna till noteringen *ej aktuell* var *igenväxning* (38 % av objekten), *plantering* (8 %) eller *övrigt* (82 % (det var möjligt att ange flera alternativ)). Under *övrigt* ingår till exempel att marken inte har några högre floravärden.

Tab. 1: Resultat av ängs-och betesmarksinventeringen i Skåne. Antal objekt, areal och % av ängsmark, betesmark, restaurerbar mark och ej aktuell mark.

	Antal objekt	Areal (ha)	% av areal
Äng	174	1274	3%
Bete	2917	21942	59%
Restaurerbar	668	3140	8%
Ej aktuell	3571	10947	29%
Totalt	7330	37303	100%

3.1.2. Ängs- och betesmark i kommunerna

Skillnader i antal och areal av värdefulla respektive ej aktuella marker är stor mellan de olika kommunerna (tabell 2). Mest ängsareal finns i Kristianstad (508 hektar) och Lunds kommun (302 hektar). Kristianstad och Hörby är de kommuner som har störst areal inventerad betesmark (4588 hektar respektive 2651 hektar). I kommuner med få värdefulla marker kan andelen av restaurerbara marker uppgå till en tredjedel av alla de som besöktes under inventeringen. Så är det när det gäller Landskrona, Lomma, Staffanstorps och Örkelljunga. Andelen av ej aktuell mark varierar mellan 1 och 100 procent. Kommuner där fler än hälften av de besökta markerna är klassade som ej aktuella är Burlöv (100 %), Trelleborg (71 %), Helsingborg (63 %), Svedala (61 %), Bjuv (59 %), Eslöv och Perstorp (båda 51 %). I bilaga 1 och 2 redovisas resultatet av Ängs- och betesmarksinventeringen kommunvis, sorterat efter areal av ängar och betesmarker respektive efter andel ej aktuell mark.

Tab. 2: Resultat av ängs- och betesmarksinventeringen i Skåne för kommunerna. Areal och procentuell fördelning på kategorierna äng, betesmark, restaurerbar mark och ej aktuell mark.

	Äng		Bete		Restaurerbar mark		Ej aktuell	
Kommun	Areal (ha)	% areal	Areal (ha)	% areal	Areal (ha)	% areal	Areal (ha)	% areal
Bjuv	0	0	126	44	0	0	159	56
Bromölla	0	0	662	64	54	5	323	31
Burlöv	0	0	0	0	0	0	15	100
Båstad	2	0	877	80	159	15	53	5
Eslöv	11	1	365	38	89	9	488	51
Helsingborg	0	0	142	29	24	5	331	67
Hässleholm	80	4	682	36	184	10	954	50
Höganäs	20	4	343	59	59	10	163	28
Hörby	4	0	2615	63	290	7	1230	30
Höör	8	1	648	40	182	11	775	48
Klippan	36	4	505	56	97	11	258	29
Kristianstad	508	8	4588	74	466	8	660	11
Kävlinge	30	4	353	53	182	27	104	16
Landskrona	12	3	146	36	122	30	121	30
Lomma	0	0	45	34	48	35	42	31
Lund	302	12	1315	53	234	9	638	26
Malmö	0	0	174	98	1	1	2	1
Osby	5	1	289	41	66	10	340	49
Perstorp	0	0	43	46	3	4	48	51
Simrishamn	28	1	1955	84	130	6	207	9
Sjöbo	97	3	1491	51	129	4	1211	41
Skurup	4	1	163	41	45	11	186	47
Staffanstorp	41	22	25	13	70	38	50	27
Svalöv	1	0	527	43	101	8	601	49
Svedala	17	2	299	33	21	2	579	63
Tomelilla	1	0	1102	79	57	4	230	17
Trelleborg	4	1	93	23	21	5	291	71
Vellinge	15	2	860	85	57	6	77	8
Ystad	1	0	954	63	97	6	459	30
Åstorp	0	0	79	90	5	6	4	4
Ängelholm	45	15	160	52	29	9	73	24
Örkelljunga	0	0	83	43	88	45	23	12
Östra Göinge	3	1	234	45	29	6	254	49
Totalt	1274	3	21942	59	3140	8	10947	29

3.2. Naturtyper

Lite över hälften av all inventerad ängs- och betemarkssareal i Skåne har klassats i naturtyper enligt Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000 (Naturvårdsverket 1997). Nära 10 procent av arealen har angivits som *kultiverad fodermark* och närmare 40 procent som *annan naturtyp* (tabell 3, fig.1). De Natura 2000-naturtyper som täcker störst areal i Skåne är *Torra hedar* (4030, 13 %), *Artrika torra - friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ* (6270, 11 %), *Fuktängar med blåttåtel eller starr* (6410, 11 %), *Enbuskmarker på hedar eller kalkgräsmarker* (5130, 4 %) och *Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ* (9070, 4 %). När det gäller Torra hedar bör man känna till att de skånska inventerarna även tog med frisk till fuktig hedmark, som inte kunde hänföras till enbuskmark eller nordatlantisk fukthed. I andra län har dessa marker istället kunnat föras till 6270, 6510 *Slätterängar i låglandet* eller 6230, *Artrika stagg-gräsmarker* på silikatsubstrat. En översikt över areal av de olika naturtyperna i de olika kommunerna finns i bilaga 3.

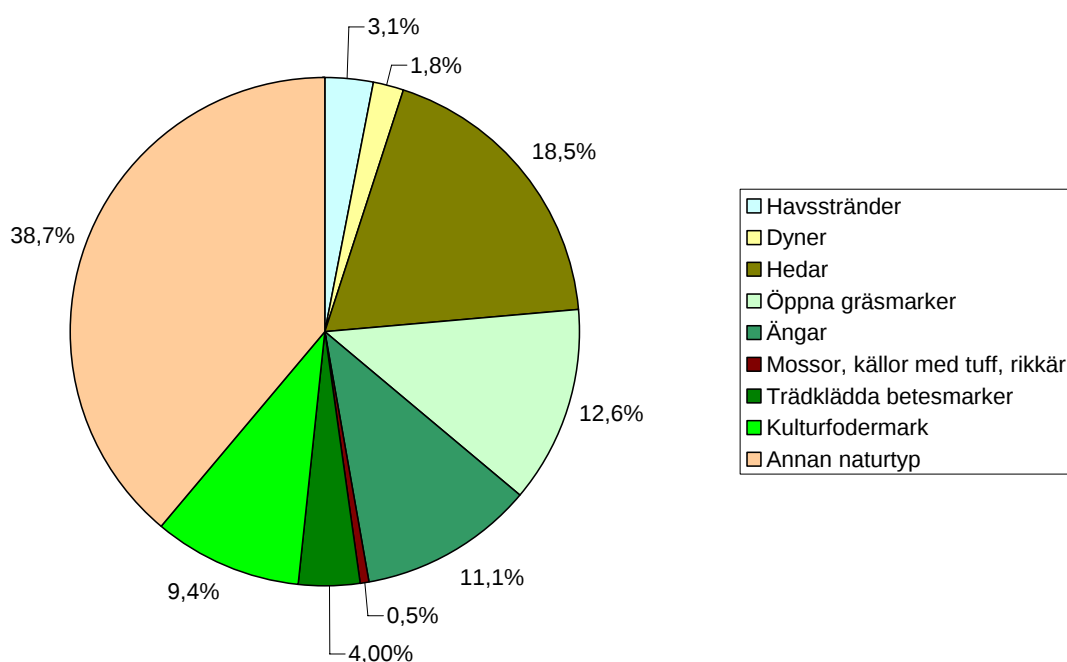

Fig. 1: Andel naturtyper, kulturfodermark och annan naturtyp i Skåne. Sandstäpp (6120) med 0,1% och Pionjärvegetation (8230) med 0,1% tillkommer. Havsstränder = 1330, 1630; dyner = 2130, 2330; hedar = 4010, 4030, 5130; öppna gräsmarker = 6210, 6230, 6270; ängar = 6410, 6510, 6530; mossar, Källor med tuffbildning, Rikkärr = 7140, 7220, 7230; Trädklädda betesmarker = 9070.

Tab. 3: Naturtyper i Skåne. Areal och andel i procent av all mark som har kategoriserats i naturtyper, kulturfodermark eller annan naturtyp; * betyder att naturtypen är prioriterad inom EU.

Naturtyp	Nummer kod	Areal (ha)	Andel (%)	Kommuner med hög areal av naturtyp
Salta strandängar	1330	608	2,7%	Vellinge 406 ha, Malmö 115 ha
Havsstrandängar av Östersjötyp	*1630	112	0,0%	Kristianstad 67 ha, Bromölla 44 ha
Permanent sanddyner med örtvegetation	*2130	217	0,9%	Simrishamn 102 ha, Vellinge 37 ha
Gräsmarkssanddyner med borsttåtel och rödven	2330	203	0,9%	Kristianstad 97 ha, Lund 60 ha, Simrishamn 23 ha
Nordatlantiska fukthedar med klockljung	4010	242	1,1%	Vellinge 201 ha, Båstad 37 ha
Torra hedar	4030	3080	13,4%	Simrishamn 736 ha, Hörby 487 ha, Tomelilla 421 ha
Enbuskmarker på hedar eller kalkgräsmarker	5130	927	4,0%	Hörby 230 ha, Lund 137 ha, Båstad 131 ha,
Sandstäpp	*6120	19	0,1%	Kristianstad 9 ha, Simrishamn 7 ha
Kalkgräsmarker	*6210	89	0,4%	Kristianstad 66 ha, Simrishamn 10 ha
Artrika stagg-gräsmarker på silikatsubstrat	*6230	301	1,3%	Hörby 150 ha, Lund 42 ha, Kristianstad 24 ha,
Artrika torra - friska låglandsgräsmarker av fennoskandisk typ	*6270	2497	10,9%	Kristianstad 664 ha, Ystad 362 ha
Fuktängar med blåttåtel eller starr	6410	2490	10,8%	Kristianstad 953 ha, Hörby 221 ha, Lund 219 ha
Högörtängar	6430	5	0,0%	Hörby 3,5 ha, Eslöv 1 ha
Slätterängar i låglandet	6510	43	0,2%	Lund 22 ha
Lövängar av fennoskandisk typ	*6530	3	0,0%	Hörby 2 ha, Sjöbo 1 ha
Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	7140	74	0,3%	Båstad 56 ha
Källor med tuffbildning	*7220	2	0,0%	Tomelilla 2 ha
Rikkärr	7230	45	0,2%	Ystad 11 ha, Tomelilla 7 ha
Piojnärvegetation på silikatrika bergytter	8230	28	0,1%	Simrishamn 24 ha
Trädklädda betesmarker av fennoskandisk typ	9070	912	4,0%	Hörby 119 ha, Sjöbo 90ha
Kulturfodermark	KF	2168	9,4 %	
Annan naturtyp	Annan	8881	38,7%	
Totalt		22949	100%	

Vissa naturtyper finns till mer än hälften av sin totala areal i Sverige i Skåne: 7140, *Öppna, svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn*, (70 % av den totala arealen i Sverige), 2330, *Gräsmarkssanddyner med borsttåtel och rödven*, (60 % av den totala arealen i Sverige), 4010, *Nordatlantiska fukthedar med klockljung*, (61 % av den totala arealen i Sverige) och 4030, *Torra hedar*, (51 % av den totala arealen i Sverige). Andra naturtyper har nästan hälften av sin areal i Skåne som 2130, *Permanent sanddyner med örtvegetation*, (45 %) och 7220, *Källor med tuffbildning*, (43 %). Naturtyp 1330, *Salta strandängar*, och 6120, *Sandstäpp*, har nästan en tredjedel av den svenska arealen i Skåne.

3.3 Ängs- och betesmarkernas storlek

Ängar i Skåne har en genomsnittlig storlek av 7,3 ha (N=174, SE±0,8), men storleken varierar mellan 0,1 hektar och 79,4 hektar. De flesta ängar (59 %) är 5 hektar eller mindre (fig. 2), 42 procent är även 2 hektar eller mindre. Det finns dock större, sammanhängande ängsområden kvar i Skåne och 11 procent av alla inventerade ängsobjekt är större än 20 hektar. Stora ängsytor finns vid Kungsmarken (Lunds kommun), i Kristianstads vattenrike, där flera av de största objekten ligger, och vid Rönne å (Ängelholms kommun). Andra exempel på stora ängsområden i Skåne är Vombs ängar (Lunds kommun), Klingavälsåns naturreservat (Lunds och Sjöbo kommuner) och Hörlinge ängar (Hässleholms kommun).

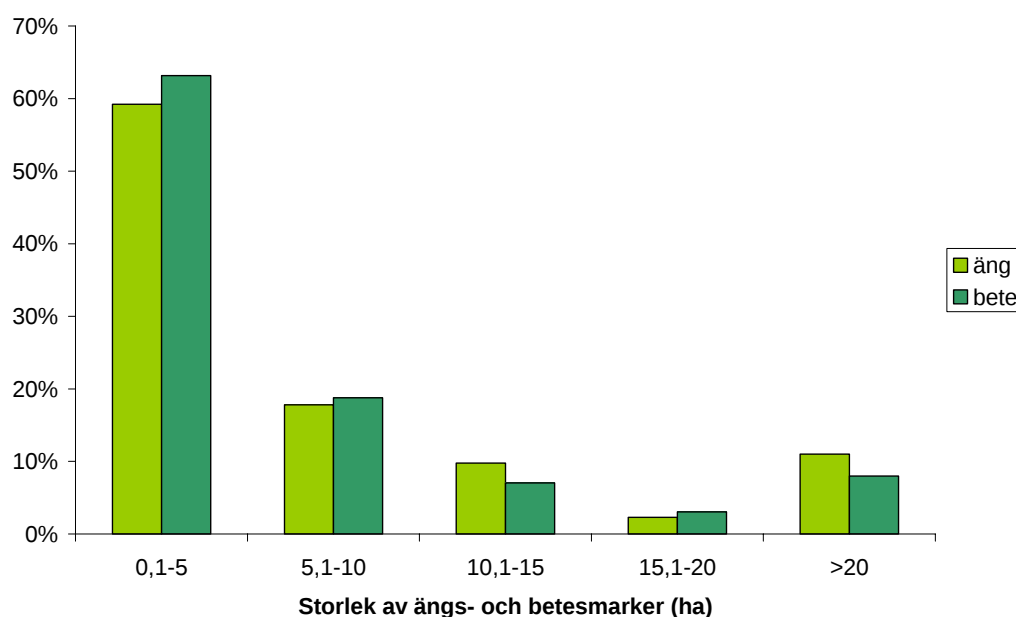

Fig. 2: Fördelning av ängs och betesmarker i Skåne i olika arealklasser.

Betesmarkerna är med 7,5 ha (N=2917, SE±0,3) i genomsnitt lika stora som ängarna, men det finns betesmarker som har arealer på upp till 250 ha. Fördelningen på de olika arealklasserna är i princip den samma som för ängsmarken, med knappt två tredjedelar som är 5 hektar eller mindre (fig. 2) och en tredjedel som är 2 hektar eller mindre. Ungefär 10 % är större än 20 hektar. Största sammanhängande betesmarken är Ljungen i Skanör med 251,4 ha. Andra stora betesmarksobjekt ligger inom de kustnära skjutfälten Rinkaby (flera objekt, varav det största 206 ha), Kabbusa

(148 ha) och Ravlunda (flera objekt det största 147 ha) i Kristianstad, Ystads och Simrishamns kommuner. Flera andra stora objekt finns i kustnära läge, t ex Eskiltorps ängar (Vellinge kommun) och Tosteborgakustens betesmarker (Kristianstad kommun). Exempel på stora betesmarker längre in i landet är Brösarps backar (Tomelilla kommun) och Öremöllan vid Heinge strövområde (Sjöbo kommun).

3.4. Hävd och påverkan

3.4.1. Ängar

Ser man på inventeringsdata för hävd och negativ påverkan för ängar kan man konstatera att hävden är övervägande bra på de flesta ängarna och påverkan oftast obefintlig eller svag (tab. 4 och 5). Hävdstatus för knappt tre fjärdedelar av ängarna är *välhävdad* på hela arealen (tab. 4).

Tab. 4: Hävdstatus för ängar.

	Antal	Procent
välhävdad	127	73%
övervägande välhävdad	25	14%
svagt hävdad	15	9%
övervägande ingen hävd	3	2%
ohävdad	4	2%
Totalt	174	100%

Med negativ påverkan menas att marken uppvisar tecken på att ha gödslats eller att insådda arter förekommer. De allra flesta ängar är inte alls eller till övervägande del inte negativt påverkade (tab. 5).

Tab. 5: Negativ påverkan i ängar.

	Antal	Procent
ingen påverkan	109	63%
övervägande ingen påverkan	37	21%
svag påverkan	21	12%
övervägande tydlig påverkan	5	3%
tydlig påverkan i hela arealen	2	1%
Totalt	174	100%

Ser man till både hävd och påverkan är det mindre än hälften (47 %) av alla ängar som är både välhävdade och har ingen påverkan. Samtidigt är det en bråkdel av ängarna som är helt eller till största delen helt ohävdade och en lika liten andel (4 %) som är tydligt negativt påverkade i hela eller övervägande delen av arealen.

3.4.2. Betesmarker

Hävdstatus för betesmarker är inte lika bra som för ängar. Bara 38 procent av betesmarkerna är välhävdade i sin helhet (tab. 6). Mer än två tredjedelar av alla betesmarker är dock välhävdade på mer än halva arealen.

Tab. 6 : Hävdstatus för betesmarker.

	Antal	Procent
välhävdad	1096	38%
övervägande välhävdad	966	33%
svagt hävdad	733	25%
övervägande ingen hävd	25	1%
ohävdad	97	3%
Totalt	2916	100%

Betesmarker är oftare negativt påverkade än ängar (tab. 7). Endast en knapp femtedel har ingen påverkan alls.

Tab. 7: Påverkan i betesmarker.

	Antal	Procent
ingen påverkan	526	18%
övervägande ingen påverkan	1145	39%
svag påverkan	1124	39%
övervägande tydlig påverkan	99	3%
tydlig påverkan i hela arealen	22	1%
Totalt	2917	100%

Ser man till hävd och påverkan samtidigt kan man konstatera att endast 8 procent av alla betesmarker är välhävdade i sin helhet, och samtidigt helt utan negativ påverkan. Andelen som är helt eller till övervägande del ohävdade, respektive tydligt påverkade i hela eller övervägande delen av arealen, är dock inte större än för ängarna. Den egentliga skillnaden ligger i stället i en påtagligt större andel svagt hävdade och/eller svagt påverkade marker.

3.5 Värden i ängs- och betesmarker

3.5.1 Typ av värden

Värden som registrerats i Ängs- och betesmarksinventeringen skiljer sig mellan de två markslagen. (fig. 3). I betesmarker är det floravärden som omnämns oftast (73 %). För ängarna är det förekomst av naturtyper enligt Natura 2000 som anges oftast som värde och floravärden först i andra hand. Även faunavärden är oftare angetts som värde för ängar än för betesmarker. En tydlig skillnad finns också angående trädvärden som betydligt oftare finns i betesmarker än i ängar.

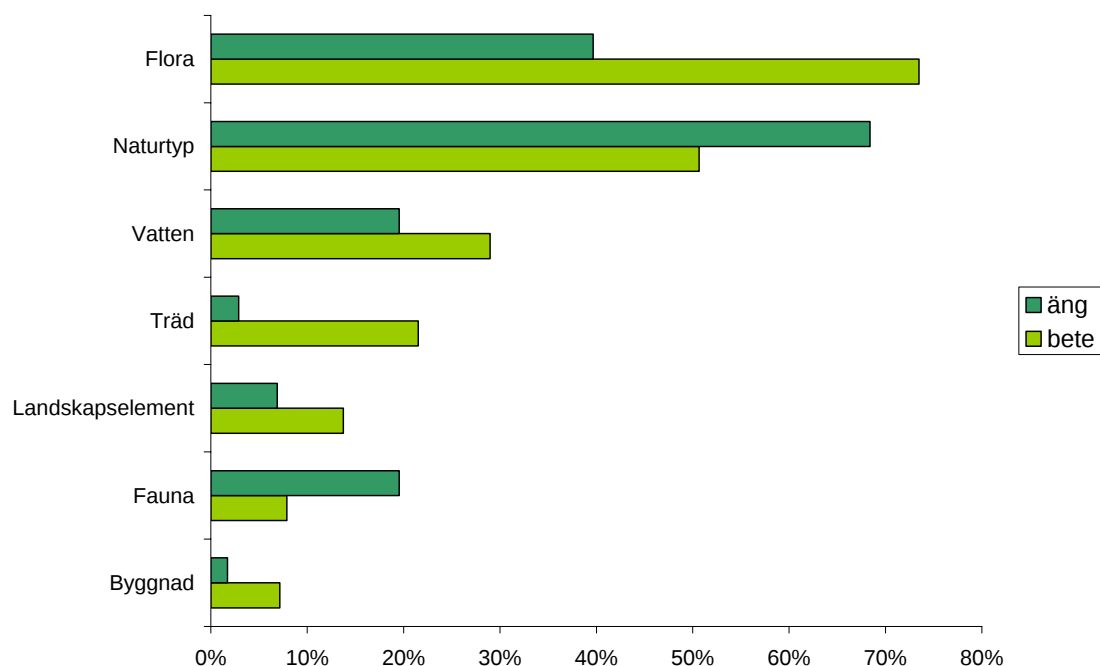

Fig. 3: Registrerade värden i ängs- och betesmarker.

3.5.2. Antal värden

För de flesta ängs- och betesmarker har 1 till 3 värden registrerats. För 10 procent av alla marker har fler än 3 värden registrerats, för 7 procent har inga värden registrerats (fig. 4).

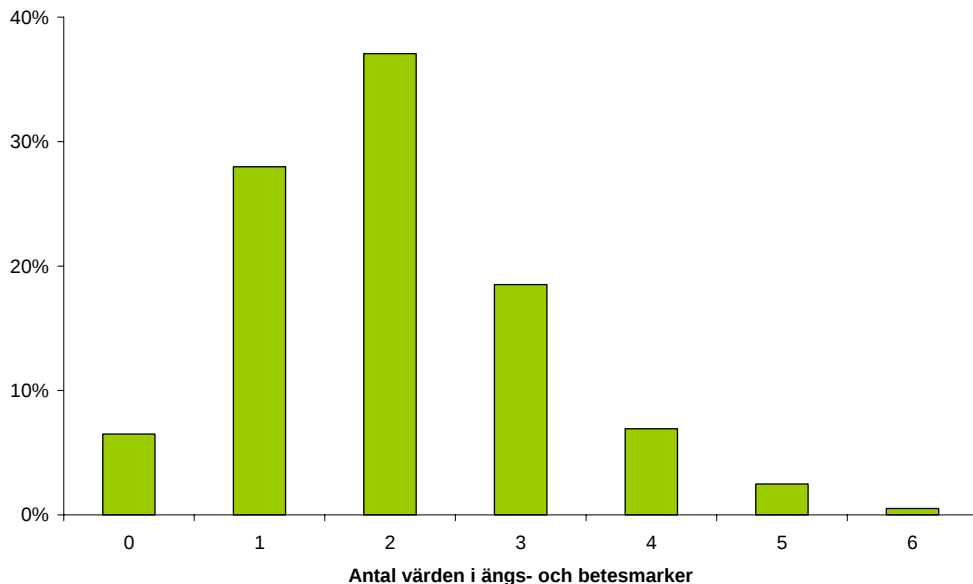

Fig. 4: Antal värden i ängs- och betesmarker.

3.6. Förekomst av signalarter

Analysen av förekomsten av signalarter visar att de vanligaste signalarterna, såsom ärenpris, gulmåra, stagg, knägräs, hirsstarr och ängsvädd, förekommer i mellan 28 och 43 procent av alla ängs- och betesmarker (se bilaga 4). De flesta av de totalt 54 signalarter som var obligatoriska att

registrera förekommer dock bara i 10 procent eller färre av de inventerade markerna. Figurerna 5-8 ger några exempel på signalarter och deras utbredning i Skåne.

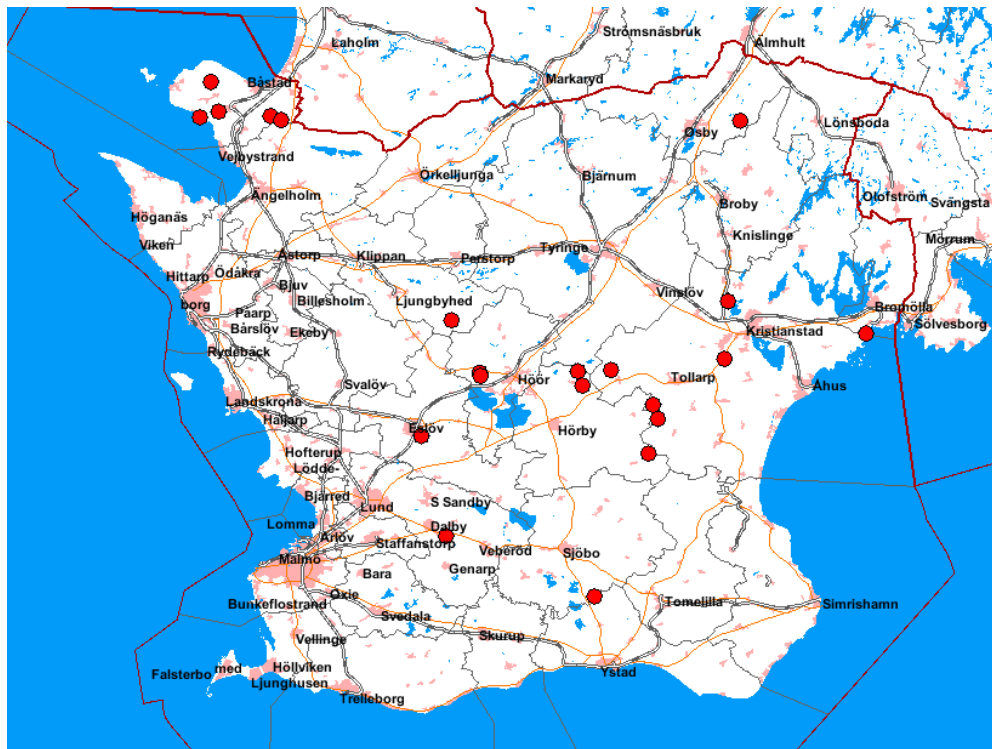

Fig. 5: Förekomst av kattfot i inventerade ängs- och betesmarker i Skåne.

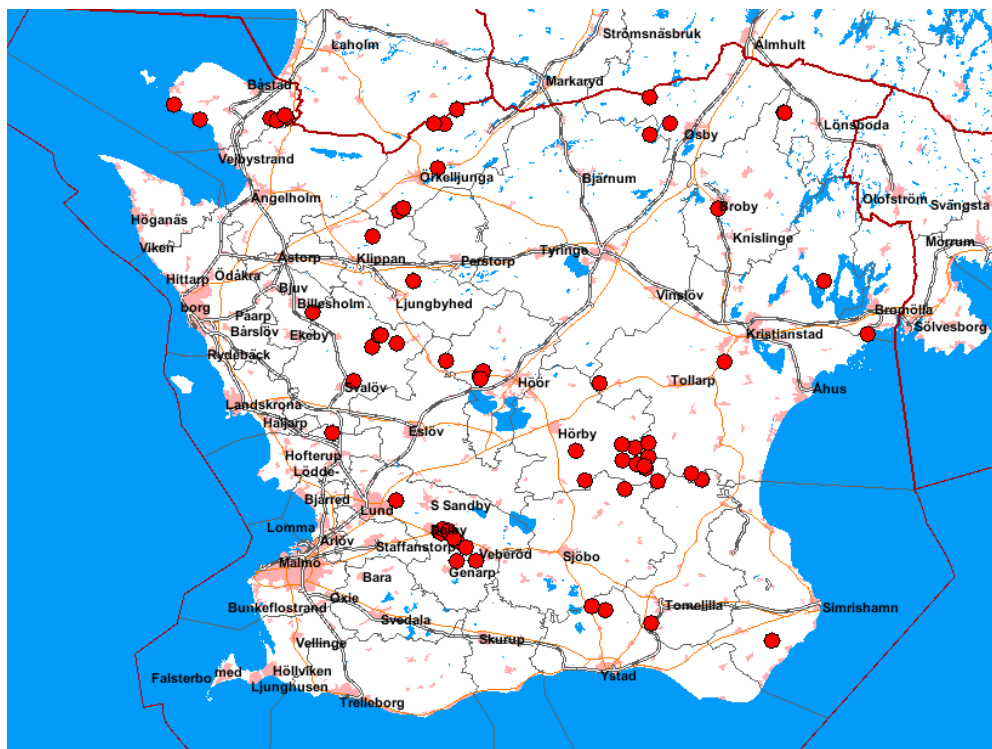

Fig. 6: Förekomst av granspira i inventerade ängs- och betesmarker i Skåne.

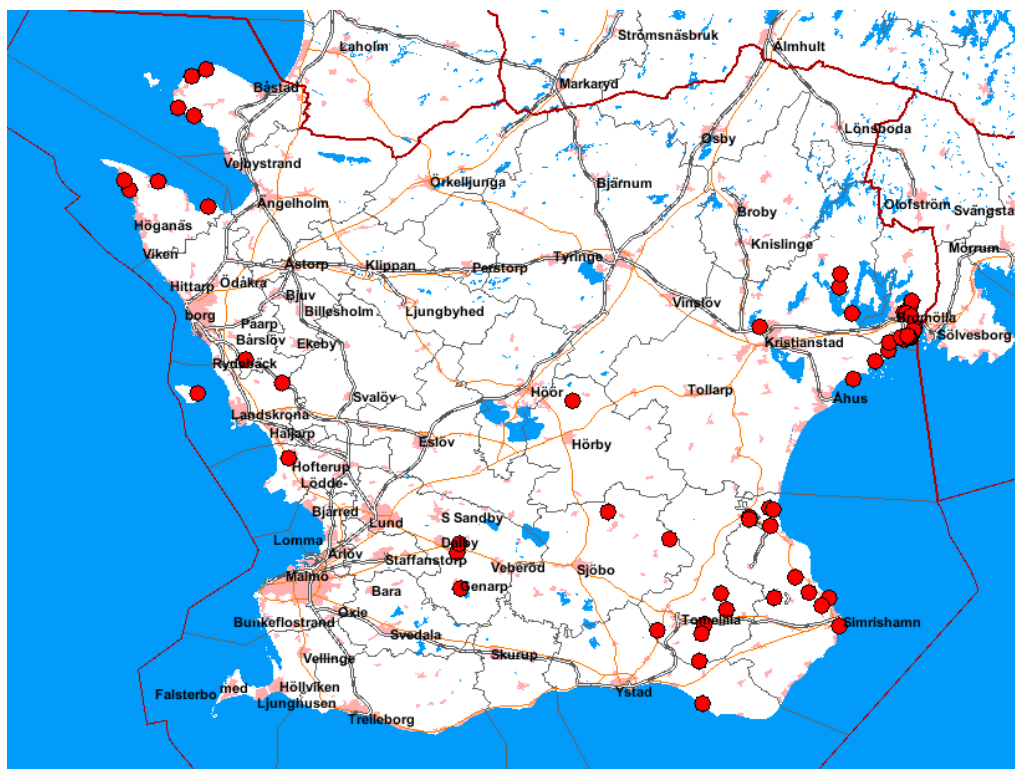

Fig. 7: Förekomst av spåstisel i inventerade ängs- och betesmarker i Skåne.

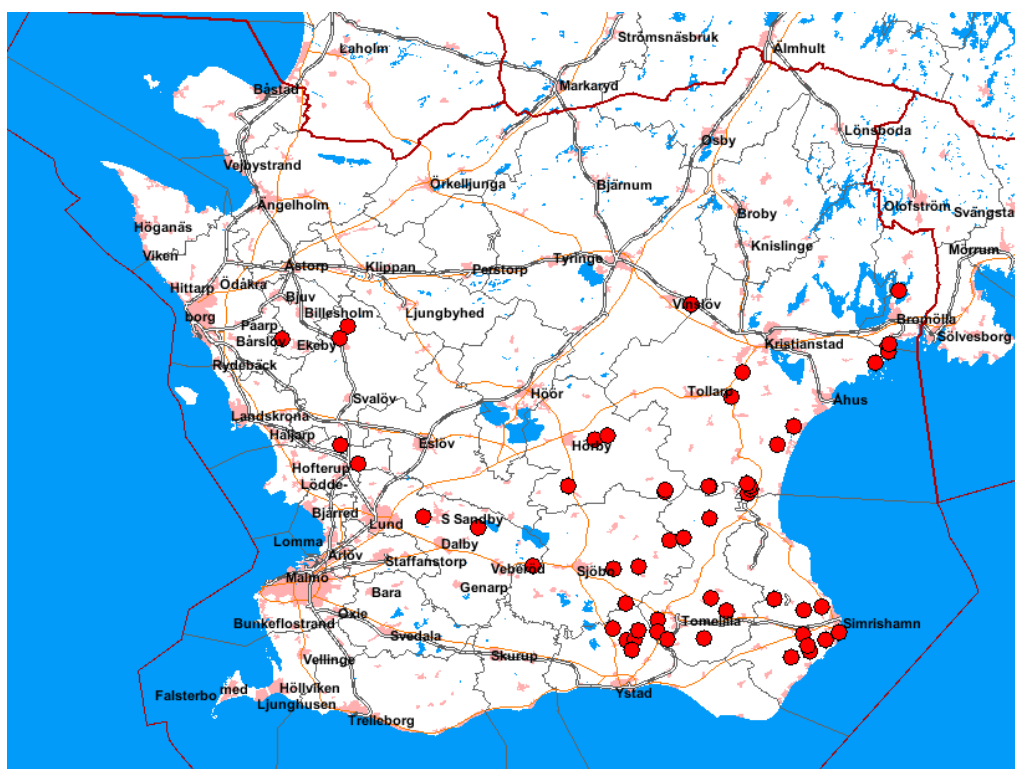

Fig. 8: Förekomst av majviva i inventerade ängs- och betesmarker i Skåne.

3.7. Övriga värden

Av faunavärden är det framförallt olika fåglar som noterats, varav tofsvipa (83 objekt) och enkelbeckasin (76 objekt) flest gånger. För omkring 150 objekt finns noteringar om fågelarter som tillhör odlingslandskapet men som är mer eller mindre sällsynta och rödlistade. Groddjur är den näst mest noterade djurgruppen. Av dessa har ätlig groda (12 objekt) och lövgroda (10 objekt) de flesta förekomsterna.

Av kulturmiljövärden är det stenmurar och odlingsrösen som är mest vanligt förekommande. De flesta av de olika typer av lämningar som inventerarna registrerade har sin geografiska tyngdpunkt i mellanbygderna i Hörby, Höör, södra delen av Hässleholm, Kristianstad, Sjöbo samt norra delarna av Tomelilla och Simrishamn kommuner, helt enkelt för att det är där flesta inventerade ängarna och betesmarkerna finns. Det gäller även murar och rösen men här finns också en naturgeografisk faktor som gör dem relativt sett vanligare i gamla Kristianstads län. I gengäld är gropavallarna och jordvallarna – de typiska hägnadstyperna i de stenfattiga bygderna - sydvästliga företeelser, med tydlig tyngdpunkt (36 av 97 objekt) i Lunds kommun.

Också utbredningen av hamlade träd avviker från mönstret. De flesta utgörs av askar och lindar i Osby och Östra Göinge kommuner, men i Lunds kommun finns 11 stycken objekt med hamlade träd. Här handlar det förmodligen helt och hållet om pilar. I cirka hälften av de ängar och betesmarker som har hamlingsträd hamlingen upphört.

Flest noteringar om kulturväxter har gjorts i Kristianstad och Simrishamns kommuner. Eftersom det i drygt hälften av fallen handlar om fruktträd är det inte speciellt förvånansvärt att tyngdpunkten i detta fall är förskjuten från Hörby i riktning ned mot Kivik. En annan tyngdpunkt finns uppe i Bromölla, där så kallade ängsfruktodlingar varit vanliga.

För företeelserna basmineralpåverkad vegetation och sandblottor slår de naturgeografiska förhållandena igenom tydligt. De senare har tre tydliga centra: södra delen av Kristianstad och norra delen av Simrishamns och Tomelilla kommuner, Vombsjösänkan med omnejd samt norra delen av Kävlinge kommun. Av sammanlagt 381 objekt med sandblottor hittar man runt tre fjärdedelar i dessa områden, medan bara 5 stycken finns i Hörby. Objekt med basmineralpåverkad vegetation förekommer främst i Kristianstad, Simrishamns och Tomelilla kommuner, sedan följer Lund och Ystad. I Sjöbo finns lika många som i Hörby och nästan lika många objekt har även Svalöv och Eslövs kommuner. Av totalt 281 objekt med basmineralpåverkad vegetation ligger endast 20 stycken i Höör och Hörby.

3.8. Restaurerbara marker

3.8.1. Skäl för restaurering

Inventerarna kunde ange sex olika skäl till varför marken är värdefull och bör restaureras. Flera skäl kan anges för ett och samma objekt. *Floravärden* är den helt övervägande vanligaste angivna orsaken, följt av *övrigt* och *träd* (fig. 9). Under *övrigt* registrerades till exempel faunavärden, vilket i praktiken oftast handlar om fågelvärden.

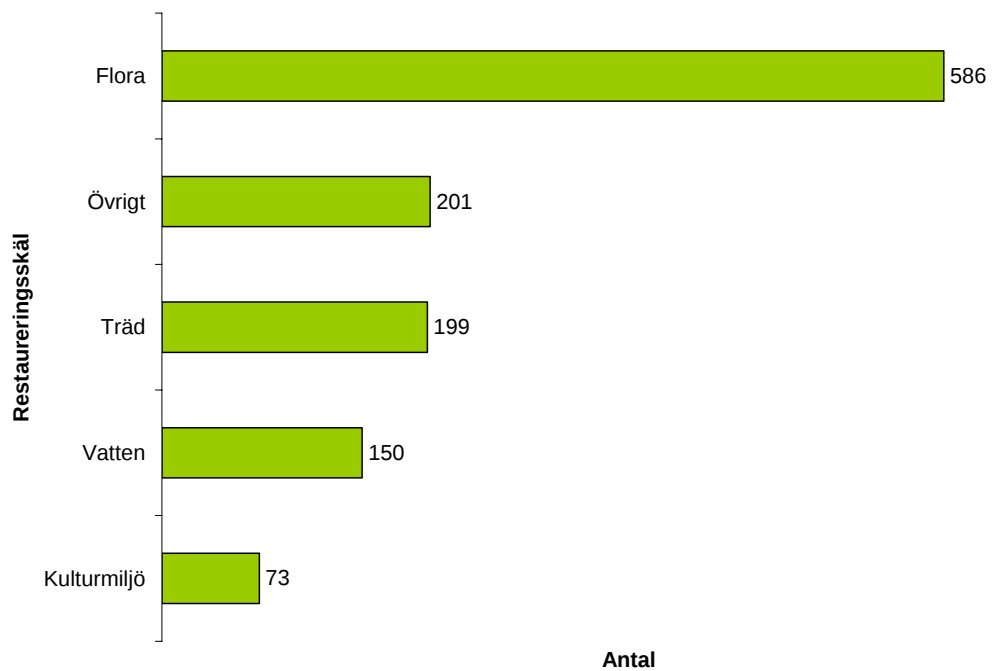

Fig. 9: Värden i restaurerbara marker i Skåne

3.8.2 Prioriterade restaurerbara marker

Av totalt 668 objekt som är bedömda som restaurerbara har 247 stycken identifierats som prioriterade. I tabell 8 visas vilka kriterier som har använts, och i vilken omfattning, för prioriteringen.

Tab. 8: Kriterier för urval som prioriterade restaureringsobjekt. Ett objekt kan svara mot flera kriterier. Tabellen är sorterad efter hur urvalsprocessen gick till. Först valdes alla objekt inom reservat, sedan de med indikatorarter, sedan de med prioriterad naturtyp osv. Det betyder att ett objekt inom reservat också kan ha indikatorarter, eller objekt med indikatorarter också faunavärden osv.

Kriterium för prioritering	Antal objekt
Skyddat område	12
Indikatorart	183
Naturtyp	37
Faunavärden	7
Kulturvärden	4
Kommentar	4
Totalt	247

Tolv stycken objekt låg inom skyddat område (7 i naturreservat, 4 i Natura 2000-områden, 1 i biosfärområde). Hela 183 objekt hade förekomst av minst en indikatorart. I 37 fall har ett objekt valts ut på grund av naturtypen, utan att någon indikatorart finns nämnd. Här finns både objekt med naturtyper som är prioriterade enligt Natura 2000 eller Skånes regionala miljömål och sådana som är uttryck för vissa hävdformer som ängsmark eller traditionellt skogsbete (2 objekt). Sju marker valdes ut på grund av sina faunavärden (fågel- och grodvärden). Värdena i de fyra restaurerbara objekt som valts ut på grund av speciella kulturmiljövärden innehåller bebyggelse lämningar (kvarnrester, borgruiner) samt en domarring från järnåldern (1 objekt). I fem fall saknas andra kriterier än att inventeraren i fritexten uttryckligen pekar ut objektet som högprioriterat eller mycket värdefullt.

Tab. 9: Förekomst av indikatorarter i restaureringsobjekt. Eftersom uppgifter om artinnehåll för dessa marker endast noterades i fritext, och ofta är ofullständiga eller saknas helt, är tillförlitligheten inte densamma som för övriga värdefulla ängar och betesmarker. Eftersom indikatorarterna alla är ganska "tunga" signalarter är det dock troligt att dessa i allmänhet noterades om de påträffades.

Indikatorart	Antal förekomster
slåttergubbe	30
svinrot	30
orkidéer	25
brudbröd	22
backtimjan	20
jungfrulin	18
darrgräs	14
ängshavre	12
backnejlika	11
backsippa	11
smörbollor	11
borsttåtel	10
slankstarr	9
rödkämpar	7
klockljung	6
kärrsälting	5
sandnejlika	5
borsttistel (brudborste)	7
strandaster	4
ängsskära	3
majviva	2
spåtistel	2
granspira	1
klockgentiana	1
slåtterblomma	1

Listan med prioriterade objekt för restaurering finns i bilaga 5 sorterad efter kommun och objektets storlek. För kommuner med färre än fem prioriterade objekt har samtliga restaureringsobjekt sammanställts i bilaga 6.

Tab. 10: Antal prioriterade restaureringsobjekt i kommunerna.

Kommun	Antal
Bjuv	0
Bromölla	2
Burlöv	0
Båstad	3
Eslöv	9
Helsingborg	2
Hässleholm	9
Höganäs	4
Hörby	23
Höör	21
Klippan	4
Kristianstad	7
Kävlinge	11
Landskrona	16
Lomma	1
Lund	21
Malmö	1
Osby	15
Perstorp	0
Simrishamn	12
Sjöbo	18
Skurup	5
Staffanstorps	2
Svalöv	6
Svedala	6
Tomelilla	6
Trelleborg	8
Vellinge	9
Ystad	12
Ängelholm	5
Åstorp	0
Örkelljunga	8
Östra Göinge	0
Totalt	246

4. Diskussion

Av resultaten från Ängs- och betesmarksinventeringen, 2002-2004, för Skåne går tre saker att utläsa tydligt. För det första har många marker som tidigare inventerats dömts ut för att de varit för igenvuxna eller haft otillräckliga värden. För det andra finns det flera sällsynta och högt prioriterade naturtyper i de skånska ängs- och betesmarkerna som har sin huvudsakliga svenska utbredning här. Därmed finns det ett också ett stort regionalt ansvar för att skydda och bevara ängar och betesmarker, och i realiteten är detta inte bara är en angelägenhet inom länet. För det tredje kan man konstatera att många av de restaurerbara markerna har en hög kvalitet och därför bör ha hög prioritet i naturvårdsarbetet.

4.1. Skånska ängars och betesmarkers värden och tillstånd

Skåne är det län i Sverige som med 29 procent, näst efter Jönköpings län (30 %), har den största andelen ej aktuella marker. Det betyder att nära en tredjedel av de marker som var kända från Ängs- och hagmarksinventeringen, eller från florabedömningar som gjorts i Länsstyrelsens arbete med miljöersättningen för betesmarker och slåtterängar, senare inte hållit måttet. Detta är i princip mer än dubbelt så mycket som i flertalet andra län. Orsaken kan vara att det var många lågt klassade objekt från den förra inventeringen och att det är främst dessa som fallit bort. Ungefär en fjärdedel av de skånska ängs- och hagmarksobjekten låg inom klass IV, det vill säga tillhörde dem som hade minst av konstaterade värden. En del av dessa inventerades aldrig i fält, utan hade endast avgränsats med hjälp av flygfoto. När det gäller florabedömningarna inom miljöersättningen var man ofta tvungen att göra dem långt in på hösten, och i osäkra fall tillämpades principen ”hellre fria än fälla”. Det krävs förstås en djupgående undersökning, och ett annat underlagsmaterial än TUVA, för att avgöra om dessa saker kan förklara att andelen ej aktuella marker är så hög i Skåne, när den i de flesta andra län är endast 16 procent eller mindre.

Självklart kan det också vara så att utvecklingen för skånska ängar och betesmarker verkligen har varit mer negativ, och en bidragande orsak skulle kunna vara ett högt kvävenedfall från luften. Skåne och Halland har som enda län en årlig deposition på över 12 kg kväve per hektar över merparten av ytan (Västra Götaland har liknande värden i de västligaste delarna), och ökningen från mitten av 1990-talet och framåt har dessutom varit kraftigare än för övriga delar av landet (Miljötillståndet i Skåne – Årsrapport 2004). Att det oftast är avsaknad av floravärden, och inte igenväxning, som anges som orsak till att en mark inte håller måttet kan vara en indikation på att en sådan miljöpåverkan ligger bakom.

Oavsett all mark som har fallit bort finns det mycket värdefull ängs- och betesmark i Skåne. Länet har den största arealen ängsmark av alla län. Den utgör nästan en femtedel av all ängsareal i Sverige. Av nationell betydelse är också Skånes areal av åtta naturtyper (1330, 2130, 2330, 4010, 4030, 6120, 7140 och 7220), där mellan 30 och 70 procent av arealen återfinns i Skåne. Detta gäller speciellt för naturtyper med en liten totalareal i landet, som till exempel sandstäpp (6120).

Höga floravärden är det enskilda värde som oftast har noterats för betesmarker i Skåne. Detta innebär att inventeraren har noterat minst tre signalarter för långvarig betes- eller slåtterhävd. De ängar som bedömts som värdefulla objekt har i mindre än hälften av fallen floravärden angivet som kriterium. I stället har man noterat värdefulla naturtyper eller faunavärden, då oftast fåglar. Detta har sin förklaring i att så stor andel av de skånska ängarna utgörs av våtsslättermark, med låga floravärden.

När det gäller hävd och påverkan så ser tillståndet för såväl ängar som betesmarker i Skåne ganska bra ut, så länge man analyserar dessa två faktorer var för sig. Tar man hänsyn till båda faktorerna samtidigt är det dock mindre än hälften av ängarna som helt saknar negativ påverkan och samtidigt är välhävdade i sin helhet. För betesmarkerna är motsvarande siffra så låg som 8 procent. Till detta bidrar att det är mindre än en femtedel där negativ påverkan helt saknas. Men vänder man på perspektivet så gäller samtidigt att det för såväl ängar och betesmarker endast är 4 procent av markerna som helt eller till övervägande del är ohävdade, och det är heller inte fler än så som helt eller till övervägande del är negativt påverkade. I själva verket är det mer än fyra av fem ängar som helt eller till övervägande del är välhävdade och lite fler ändå som är helt eller till övervägande del utan negativ påverkan.

Av betesmarkerna är cirka två tredjedelar helt eller till övervägande del välhävdade, medan i varje fall drygt hälften helt eller till övervägande del saknar negativ påverkan. Det sistnämnda är kanske inte så förvånansvärt, eftersom kultiverad fodermark ofta ingår i en betesmark. Att en av fyra betesmarker är svagt hävdade är kanske heller inte så förvånansvärt, men visar att det finns anledning att rikta insatser även mot de marker som inte är restaureringsobjekt. I det digitala kartskikt som tagits fram parallellt med denna rapport ingår därför också objekt med till övervägande delen svag eller ingen hävd.

Såväl arealen som antalet ängs-, betes-, restaurerbara och ej aktuella marker varierar kraftigt mellan kommunerna. Variationen är självklart delvis beroende av storleken på kommunerna, men naturgeografiska förhållanden spelar också roll. Grovt sett finns det många små objekt i mellanbygden, medan de stora finns uteslutande i kusterna och i Kristianstad vattenrike. Slättbygd och skogsbygd har färre marker och mindre areal. Flest objekt finns i Hörby kommun, medan Kristianstad har störst areal.

Kommunernas areal med restaureringsbehov står i princip i relation till den totala arealen ängs- och betesmark. Örkelljunga och några kommuner i västra Skåne (Lomma, Landskrona, Kävlinge, Staffanstorps och Ängelholm) avviker dock något. Dessa har relativt sett mer restaureringsareal. I hög grad handlar det om större områden med betydelse för fågellivet (ofta kustnära).

Det finns däremot inget klart mönster bland kommunerna när det gäller andelen ej aktuell mark. Såväl kommuner med stora arealer av värdefulla marker och sådana med lite areal kan ha mycket mark som fallit ur.

4.2. Prioriteringen av objekt för restaurering

4.2.1 Diskussion av metoden

Ett problem i urvalet av prioriterade restaureringsprojekt var att restaureringsobjekt inte inventerades lika utförligt, och att informationen i TUVÅ för dessa inte är lika standardiserad, som för övriga värdefulla ängs- och betesmarksobjekt. Inventerarens uppgift var att grovt avgränsa och ange vilken typ av värden (floravärden, övrigt, träd, vatten, kulturmiljö) som låg till grund för bedömningen. Övriga uppgifter kunde noteras i fritext, men det var upp till inventeraren hur detaljerad man ville vara. Det är dock bara i 19 fall (3 %) som ingen notering alls har gjorts. Däremot anges floravärden som motiv i 159 fall, utan att några noteringar om arter förkommer. Det är dock sannolikt att de utvalda signalarterna, som använts för prioriteringen av restaureringsobjekt, i de allra flesta fall har kommit med i fritexten om de påträffats, eftersom de samtliga är ”tunga” signalarter.

Att naturtyper nämns relativt sällan beror säkerligen på svårigheten att bestämma dessa då marken varit ohävdad under lång tid. I de fall typisk vegetation för mer sällsynta och högt prioriterade naturtyper som rikkärr och sandstäpp observerats har nog detta i allmänhet noterats i fritexten.

Inventerarnas egna omnämnanden av vissa restaureringsobjekt som högprioriterade förekommer mindre ofta, men utgör ändå ett värdefullt komplement till övriga kriterier. Kulturmiljövärden, förutom stengården och odlingsrösen, förekommer lika sparsamt. Medan spektakulära kulturlämningar knappast har utelämnats i fritexten, är det nog inte alltid som man valde att uttrycka i klartext om man tyckte att ett område var angeläget.

Signalarterna bör alltså fungera som ett ganska bra kriterium, liksom kulturmiljövärden. Detsamma bör gälla faunavärden, där noteringarna nog oftast baserats på en kunskap om området och de arter som finns där, snarare än inventerarens egna fältobservationer. För naturtyper och kommentarer är det oerhört viktigt att tänka på att de bara bör användas som positiva kriterier. Man får med andra ord inte dra slutsatsen att det inte finns många andra objekt med samma kvaliteter, än de som kan sällas fram genom fritexten. I viss mån gäller det förstås samtliga kriterier.

Det skall också påpekas att fyra år har gått sedan de första inventeringarna genomfördes. Därmed kan en hel del av de objekt som föreslås som prioriterade i dagsläget vara inaktuella. Dels kan de redan ha restaurerats, dels kan igenväxningen ha gått så långt att de inventerade värdena har försvunnit. Objekt där en pågående restaurering noterades har inte tagits med i listan med prioriterade objekt.

Kriterier som inte har använts, men som skulle kunna utnyttjas, är förekomst av rödlistade arter, storlek på objekten och om de ligger i ett område med brist på ängs- och betesmark (i bilaga 6 redovisas övriga restaureringsmarker för de kommuner som har totalt fem eller färre prioriterade objekt). Eftersom de sex som användes resulterade i närmare 250 stycken utvalda

objekt har det inte känts motiverat att gå vidare. Däremot skulle en gradering och inbördes prioritering av dessa kunna vara användbar.

Om det i framtiden blir en uppföljning av Ängs- och betesmarksinventeringen är det önskvärt att åtminstone ett urval av särskilt värdefulla signalarter blir obligatoriska att notera för restaureringsobjekten. Naturtyper kan vara svårare att bedöma om objektet är ohävdad sedan lång tid tillbaka. Vissa av de mer sällsynta som rikkärr och sandstäpp borde dock ändå vara obligatoriska att ange, i varje fall där de är någorlunda tydliga. Eftersom inventerarna ändå relativt ofta har noterat i fritexten att ett objekt är högt respektive lågt prioriterat för restaurering, vore det kanske också bra att ta fram en standardiserad form för detta. Objektet skulle kunna föras till en av förslagsvis fyra klasser som *mycket högt prioriterat objekt*, *högt prioriterat*, *mindre högt prioriterat* och *lågt prioriterat*.

4.2.2 Diskussion av resultaten

Vid analysen av restaurerbara marker visade det sig att många av objekten har höga värden. Kärnväxtarter som visar på långvarig slåtter- eller beteshävd har ofta noterats, till exempel slåttergubbe, svinrot, olika orkidéer (som ofta inte artbestämdes av inventerarna), brudbröd, jungfrulin och darrgräs. Vissa marker är betydelsefulla för fågellivet eller för groddjur. Andra innehåller värdefulla naturtyper som är prioriterade inom Natura 2000 eller i Skånes regionala miljömål, och vissa ligger inom reservat eller annat skyddat område. Det finns också de där det framförallt, eller endast, är kulturmiljövärden som har noterats.

Åtminstone två saker talar för att stora restaureringsinsatser bör göras i Skåne. Dels finns det flera speciellt skyddsvärda naturtyper – till vilka många hotade eller sällsynta arter är knutna - som har sin huvudsakliga svenska förekomst inom länet. Dels var det nära 30 % av de marker som besöktes i Ängs- och betesmarksinventeringen som föll bort på grund av för låga värden. I de flesta andra län var siffran för detta bara hälften så stor eller mindre ändå. Orsaken till detta vet vi visserligen egentligen inte, men det bör ändå vara ett incitament för att värna om marker med befintliga höga värden. Med utgångspunkt i inventerarnas noteringar av de värden som nämnts ovan har ett urval av restaureringsobjekt gjorts som återfinns i bilaga 5.

Listan över prioriterade restaurerbara marker visar att det är ofta kommuner med en hög areal värdefulla ängs- och betesmarker som har många högt prioriterade restaurerbara marker, såsom Hörby, Höör, Lund, Sjöbo, Simrishamn och Ystad. Kommuner med en liten totalareal av ängs- och betesmarker har å andra sidan ofta få eller inga högt prioriterade restaurerbara marker (så som exempelvis Bjuv, Burlöv, Lomma, Perstorp, Staffanstorp). I dessa kommuner är det viktigt att öka den totala arealen av ängs- och betesmarker i sig, men också att börja med de restaureringsobjekt som har de högsta värdena. Dessa kan sedan fungera som värdekärnor och spridningscentra för olika arter.

Det finns också några kommuner som inte har en så hög areal av värdefulla marker, men relativt många högt prioriterade objekt för restaurering (till exempel Trelleborg, Kävlinge, Landskrona). I

dess kommuner kan restaurering av prioriterade marker bidra mycket till en positiv utveckling av naturvärdena.

5. Referenser

Jordbruksverket (2005a) Ängs- och betesmarksinventeringen 2002-2004. Rapport 2005:1.

Jordbruksverket (2005b) Ängs- och betesmarksinventeringen – inventeringsmetod. Rapport 2005:2.

Svenska naturtyper i det europeiska nätverket natura 2000, Naturvårdsverket 1997

Miljötilståndet i Skåne – Årsrapport 2004, Hur påverkar miljön skåningarnas hälsa? Skåne i utveckling 2004:21

Webbsidor: www.sjv.se/tuva

Bilagor

Bilaga 1: Areal och procent av ängs- och betesmarksareal samt restaurerbar och ej aktuell mark i skånska kommuner. Sorterad efter summa ängs- och betesareal. Observera att det inte tas hänsyn till kommunernas olika totala areal.

Kommun	Äng, areal (ha)	% ängs- areal	Bete, areal (ha)	% betes- areal	Summa ängs- och betesareal	Restaurer -bara marker (ha)	Restaurer- bara marker (%)	Ej aktuell areal (ha)	Ej aktuell %
Burlöv	0	0	0	0	0	0	0	15	100
Perstorp	0	0	43	46	43	3	4	48	51
Lomma	0	0	45	34	45	48	35	42	31
Staffanstorp	41	22	25	13	66	70	38	50	27
Åstorp	0	0	79	90	79	5	6	4	4
Örkelljunga	0	0	83	43	83	88	45	23	12
Trelleborg	4	1	93	23	96	21	5	291	71
Bjuv	0	0	126	44	126	0	0	159	56
Helsingborg	0	0	142	29	142	24	5	331	67
Landskrona	12	3	146	36	158	122	30	121	30
Skurup	4	1	163	41	167	45	11	186	47
Malmö	0	0	174	98	174	1	1	2	1
Ängelholm	45	15	160	52	205	29	9	73	24
Östra Göinge	3	1	234	45	237	29	6	254	49
Osby	5	1	289	41	294	66	10	340	49
Svedala	17	2	299	33	315	21	2	579	63
Höganäs	20	4	343	59	363	59	10	163	28
Eslöv	11	1	365	38	376	89	9	488	51
Kävlinge	30	4	353	53	383	182	27	104	16
Svalöv	1	0	527	43	528	101	8	601	49
Klippan	36	4	505	56	540	97	11	258	29
Höör	8	1	648	40	656	182	11	775	48
Bromölla	0	0	662	64	662	54	5	323	31
Hässleholm	80	4	682	36	762	184	10	954	50
Vellinge	15	2	860	85	875	57	6	77	8
Båstad	2	0	877	80	879	159	15	53	5
Ystad	1	0	954	63	956	97	6	459	30
Tomelilla	1	0	1102	79	1103	57	4	230	17
Sjöbo	97	3	1491	51	1589	129	4	1211	41
Lund	302	12	1315	53	1617	234	9	638	26
Simrishamn	28	1	1955	84	1984	130	6	207	9
Hörby	4	0	2615	63	2618	290	7	1230	30
Kristianstad	508	8	4588	74	5096	466	8	660	11
Totalt	1274	3	21942	59	23216	3140	8	10947	29

Mörkorange: under 100 ha ängs- och betesmark i kommunen

Orange: mellan 100 och 200 ha ängs- och betesmark i kommunen

Gul: mellan 200 och 500 ha ängs- och betesmark i kommunen

Ljusgrön: mellan 500 och 1000 ha ängs- och betesmark i kommunen

Mörkgrön: Över 1000 ha ängs- och betesmark i kommunen

Bilaga 2: Areal och procent av ängs- och betesmarksareal samt restaurerbar och ej aktuell mark i skånska kommuner. Sorterad efter procent av "Ej aktuell" mark. Observera att det inte tas hänsyn till kommunernas olika totala areal.

Kommun	Äng, areal (ha)	% ängs- areal	Bete, areal (ha)	% betes- areal	Summa ängs- och betesareal	Restaurer- bara marker (ha)	Restaurer- bara marker (%)	Ej aktuell areal (ha)	Ej aktuell %
Burlöv	0	0	0	0	0	0	0	15	100
Trelleborg	4	1	93	23	96	21	5	291	71
Helsingborg	0	0	142	29	142	24	5	331	67
Svedala	17	2	299	33	315	21	2	579	63
Bjuv	0	0	126	44	126	0	0	159	56
Eslöv	11	1	365	38	376	89	9	488	51
Perstorp	0	0	43	46	43	3	4	48	51
Hässleholm	80	4	682	36	762	184	10	954	50
Östra Göinge	3	1	234	45	237	29	6	254	49
Svalöv	1	0	527	43	528	101	8	601	49
Osby	5	1	289	41	294	66	10	340	49
Höör	8	1	648	40	656	182	11	775	48
Skurup	4	1	163	41	167	45	11	186	47
Sjöbo	97	3	1491	51	1589	129	4	1211	41
Bromölla	0	0	662	64	662	54	5	323	31
Lomma	0	0	45	34	45	48	35	42	31
Ystad	1	0	954	63	956	97	6	459	30
Landskrona	12	3	146	36	158	122	30	121	30
Hörby	4	0	2615	63	2618	290	7	1230	30
Klippan	36	4	505	56	540	97	11	258	29
Höganäs	20	4	343	59	363	59	10	163	28
Staffanstorps	41	22	25	13	66	70	38	50	27
Lund	302	12	1315	53	1617	234	9	638	26
Ängelholm	45	15	160	52	205	29	9	73	24
Tomelilla	1	0	1102	79	1103	57	4	230	17
Kävlinge	30	4	353	53	383	182	27	104	16
Örkelljunga	0	0	83	43	83	88	45	23	12
Kristianstad	508	8	4588	74	5096	466	8	660	11
Simrishamn	28	1	1955	84	1984	130	6	207	9
Vellinge	15	2	860	85	875	57	6	77	8
Båstad	2	0	877	80	879	159	15	53	5
Åstorp	0	0	79	90	79	5	6	4	4
Malmö	0	0	174	98	174	1	1	2	1
Totalt	1274	3	21942	59	23216	3140	8	10947	29

Mörkorange: mer än 50% av kommunens besökta areal har bedömts som ej aktuell

Orange: 33-50% av kommunens besökta areal har bedömts som ej aktuell

Gul: 25-33% av kommunens besökta areal har bedömts som ej aktuell

Ljusgrön: 10-25% av kommunens besökta har bedömts som ej aktuell

Mörkgrön: under 10% av kommunens besökta areal har bedömts som ej aktuell

Bilaga 3: Förekomst av naturtyper i skånska kommuner, arealer avrundade till heltal (0 betyder areal mellan 0,1 och 0,4 ha)

Kommun	1330	1630	2130	2330	4010	4030	5130	6120	6210	6230	6270	6410	6430
Bjuv						12	4				3	20	
Bromölla		44				31	13				67	29	
Båstad	19		17		37	159	131			9	77	25	
Eslöv				3		11	7		0	10	31	37	1
Helsingborg			5			3			0	1	8	9	
Hässleholm						162	22	0		1	180	109	
Höganäs	16		7			45	24			3	38	68	
Hörby						487	230		1	150	255	221	4
Höör						94	45			5	43	32	
Klippan						40	21		0	1	28	71	
Kristianstad		67	20	97	4	293	46	9	66	24	664	953	
Kävlinge	32		14	1		59			1		25	21	
Landskrona	26			1		8			1		4	7	
Lomma												3	
Lund				60		159	137			42	91	219	
Malmö	109										3		
Osby						56	12			2	25	54	
Perstorp						10	1					2	
Simrishamn		1	102	23		736	43	7	10	13	215	46	1
Sjöbo				8		106	110			8	119	179	
Skurup						25					23	46	
Staffanstorps												2	
Svalöv				0		71	35	0	0	21	28	35	
Svedala						11					19	87	
Tomelilla				7		421	34	1	5	4	136	39	
Trelleborg			8			1					10	17	
Vellinge	406		37		201	30				7	7	1	
Ystad			8	4		3	2	2	4		362	97	
Åstorp											0	20	
Ängelholm						16	8			1	1	4	
Örkelljunga						4				0	2	15	
Östra Göinge						27	3			1	34	22	
Totalt	608	112	217	203	242	3080	927	19	89	301	2497	2490	5

Bilaga 3: Fortsättning

Kommun	6510	6530	7410	7220	7230	8230	9070	KF	Annan
Bjuv	0				1		42	11	33
Bromölla							9	296	159
Båstad	0		56		1	3	24	26	284
Eslöv	0						12	12	247
Helsingborg							30	6	81
Hässleholm			3		2		55	13	197
Höganäs							4	5	146
Hörby	1	2	2		2	0	119	176	920
Höör	7				0	0	62	7	356
Klippan	0		0				78	105	191
Kristianstad	8		4		5	1	82	720	1966
Kävlinge					1			27	202
Landskrona							1	16	95
Lomma								18	23
Lund	22		0		1		25	54	784
Malmö								28	34
Osby							32	17	94
Perstorp							3	9	17
Simrishamn	0		2		2	24	18	144	551
Sjöbo	1	1	1		3		90	52	908
Skurup	2				0		3	34	30
Staffanstorp									63
Svalöv					0		52	35	250
Svedala	2		0		7		26	15	148
Tomelilla	0			2	7	0	37	77	326
Trelleborg							1	1	57
Vellinge								43	153
Ystad			5		11		50	141	261
Åstorp							2	16	41
Ängelholm							6	32	136
Örkelljunga	0						13	19	26
Östra Göinge		0			1		35	13	101
Totalt	43	3	74	2	45	28	912	2168	8881

Bilaga 4: Förekomst av signalarter i Skåne. Procentandel har räknats ut på basis av alla inventerade ängs- och betesmarker (utom restaurerbara marker) i Skåne, som är totalt 3091. Anmärkning: Antal förekomster av signalarter i restaurerbara marker baseras på inventerarnas uppgifter i noteringarna. Det betyder att dessa uppgifter är ofullständiga, eftersom inventeraren i många fall inte angav några arter eller kanske inte alla signalater. Ända ger artuppgifterna en viss indikation för förekomst av de mer sällsynta arterna, eftersom det är troligt att en sådan art skulle nämnas.

Signalart	Antal förekomster i ängs- och betesmarker	Procent objekt med förekomst av respektive signalart	Antal förekomster i restaurerbara marker
Ärenpris	1332	43%	66
Gulmåra	1294	42%	116
Stagg	1145	37%	96
Knägräs	1062	34%	61
Hirsstarr	879	28%	37
Ängsvädd	869	28%	86
Ängsbräsma	558	18%	19
Gökblomster	516	17%	21
Backtimjan*	433	14%	20
Darrgräs*	398	13%	14
Slåttergubbe*	397	13%	30
Bockrot	382	12%	37
Jungfrulin*	355	11%	18
Svinrot*	296	10%	30
Brudbröd*	291	9%	22
Trift	276	9%	21
Prästkraige	267	9%	26
Skallra	251	8%	9
Backsippa*	212	7%	11
Nattviol	185	6%	17
Blåsuga	168	5%	5
Kärrsälting*	168	5%	5
Gullviva	156	5%	8
Ängsfryle 1)	156	5%	4
Ängsskära*	146	5%	3
Backnejlika*	137	4%	11
Ängshavre*	100	3%	12
Rödkämpar*	94	3%	7
S:t Pers nycklar*	94	3%	7
Smörboll*	93	3%	10
Jungfru Marie nycklar*	91	3%	3

Bilaga 4: Fortsättning

Signalart	Antal förekomster i ängs- och betesmarker	Procent av objekt med förekomst av respektive signalart	Antal förekomster i restaurerbara marker
Ögontröstarter	82	3%	3
Havssälting	66	2%	0
Granspira*	64	2%	1
Vildlin 2)	64	2%	1
Spåtistel*	59	2%	2
Majviva*	55	2%	2
Sommarfibbla	55	2%	5
Slätterblomma*	51	2%	1
Blåsklöver	43	1%	0
Tätört	42	1%	0
Brudborste*	38	1%	4
Arunarter	29	1%	0
Axveronika 2)	29	1%	3
Kattfot	21	1%	0
Ängsstarr	18	1%	0
Solvändearter	17	1%	0
Kläsefibbla 2)	16	1%	1
Kärrknipprot 2)	16	1%	2
Klockgentiana*	11	0,4%	1
Ormtunga	4	0,1%	0
Brudsporre	3	0,1%	0
Låsbräkenarter	3	0,1%	0
Stormhatt	2	0,1%	0

* använd som indikatorart i denna rapport; arter som användes i tillägg är borsttåtel, klockljung, sandnejlika, slankstarr och strandaster.

1) även blek- och svartfryle

2) arterna förekommer alla på restaurerbara objekt som är prioriterade

Bilaga 5: Lista över restaurerbara marker som är högt prioriterade för en restaurering. Objekten är sorterade kommunvis och efter areal (i fallande storleksordning). Värden som använts för att prioritera är markerade med grått.

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
D84-BIO	Bromölla	Ivetofta	På gränsen till ej aktuell. större delen av objektet igenväxt med tall, gran, ek, rönn, rosor, slån, hagtorn, björk och björnbär. de fragment som ännu är öppna domineras av 6270 och 4030. stora insatser kommer att krävas vid en eventuell restaurering.	21,2	naturtyp	Tveksam
C12-JBS	Bromölla	Ivetofta	Värdena ligger i fuktängen i den östra delen. området håller på att växa igen med salix. övriga delar av objektet kvävpåverkat alternativt igenväxt. i fuktängen förekommer ängsvädd, darrgräs, ängsnycklar och kärrknipprot.	10,1	indikator	Äng
2F7-IKX	Båstad	Östra karup skogsbygge	natura 2000 område, troligen ohävdad sedan mycket länge.	9,0	reservat	
4B2-KXE	Båstad	Hov va del	Igenväxta områden med bla, en, slån och nypon. Fin flora i gläntor med darrgräs, ängsvädd och kärrsälting. Stor del av området mycket fuktig mark med sjöfräken och vattenklöver. Häckande rödbena.	8,8	indikator	
6E4-OWG	Båstad	Hov öa del	Kan med bete och buskröjning restaureras till 6410 och 5130. 1/3 av enbuskarna måste röjas bort. i fältskiktet dominerar hund- och hirsstarr, samt tuvtåtel, rödsvingel och vecketåg i de fuktigare partierna. även ängshavre förekommer. Stenmåra, knippfryle, blodrot på torrare partier.	1,1	indikator	
Flera objekt	Båstad	Hallands Väderö		mellan 2 och 30	reservat	
A06-ZYJ	Eslöv	Eslöv öa del	Ohävdad, ostängslat, fuktigt bitvis kraftigt igenvuxet (salix, al, slån) område. men i gläntorna finns en fin flora kvar med bl.a. humleblomster, gulmåra, blodrot, diverse starrar (grusstarr och slankstarr), borsttistel, ängsvädd, rödklint, liten blåklocka och skallror. men där är även mycket älggräs, kirskaål och nässlor. i träd/buskskiktet finns det salix, slån, al, björk, ask, olvon, gran, ek, hallon, rönn och hassel.	4,0	indikator	
575-XUP	Eslöv	Högseröd	Skiftet ligger nära rövarkulan på ömse sidor om Bråån och är ohävdad och bitvis rejält igenvuxet, men det finns kvar gläntor med fin flora (t.ex. borsttistel, äkta johannesört, humleblomster, blodrot, gulmåra, smörboll och äkta förgätmigej).	3,5	indikator	
7DC-RHQ	Eslöv	Östra karaby	Tveksam som restaureringsobjekt. bitvis svagt betad, bitvis obetad lund/skog med kulturhistoria som utgör en del av en offerplats, avrättningsplats (ska finnas testa stenar). det finns fem grova levande almar och flera döda grova almtorr-rakor, det finns även en grov ek och en grov pil. andra träd/buskslag är al, fläder, hagtorn, lönn, apel, slån, hassel och körsbär. väster om restaureringsobjektet betas ett objekt som har gödslats- men där floran är på väg (men då det inte fanns naturtyper, kom den inte med i inventeringen) artexempel från backen; rödklint, gulmåra, jordtistel, småborre, gråfibbla, femfingerört och någon enstaka rödkämpe.	2,9	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
D14-TZF	Eslöv	Billinge sadel	Skifte vid Rönne å som är ohävdad och bitvis igenvuxet. de blöta delarna domineras av älggräs med inslag av salix, kåltistel, kirskaal och tuvtåtel. på backen där det bla växer gran, fläder, slån, apel, ek och björnbär finns det bitvis en trevlig flora kvar. det finns bl.a ett stort bestånd av borsttistel , och det finns dessutom rödklint, blodrot, stenmåra,gråfibbla och gökärt.	2,0	indikator	
64C-FDX	Eslöv	Högseröd	Skifte vid Bråån som är gödningspåverkat på de större ytorna och har en något svag hävd. Det fanns ett exemplar av Sankte Pers nycklar , men annars trivial flora.	1,1	indikator	Påverkad
D7A-PKF	Eslöv	Trollenäs	Fantastiskt ohävdad skifte som växer igen med slån, hallon och salix. en bäck rinner igenom en fuktig/blöt låglänt del där det finns älgört, nässlor, kåltistel, starrar, tuvtåtel och humleblomster. uppe i slutningen kan man däremot hitta; brudbröd , bockrot, ängsvädd, ängsskåra , svinrot , gulmåra, rödklint och väddklint.	1,1	indikator	Mycket högt prioriterad!
F6E-WUO	Eslöv	Billinge sadel	Fin ohävdad frisk-fuktig-blöt mark som har igenväxning av al, björk, salix fläder och björnbär. det finns mycket älggräs, veke/knapptåg på skiftet och det finns gott om gökblomster, ängsvädd, ryltåg, humleblomster, starrar och blodrot. man hittar även darrgräs , hirsstarr, kråklöver och slankstarr ? . delar av tidigare ä&h-objektet har fyllts med massor och har omvandlats till åkermark.	1,0	indikator	
B5A-CSB	Eslöv	Skarhult	Ostängslat, ohävdad skifte som växer igen med björksly. det finns en grov ek på skiftet, och ett fd. mägerhål?(numera våtmark) och diken. skiftet domineras av tistlar och nässlor, men det finns även gulmåra, humleblomster, teveronika, rödklint och lite brudbröd .	0,9	indikator	
84B-RWO	Eslöv	Reslöv	Ohävdad, bitvis igenvuxet skifte med både fuktiga marker med kärrsälting , kärrkavle, ryltåg, stubbtåg, äkta förgätmigej, humleblomster, älggräs och starrar och torra/friska sluttningar där floran har goda förutsättningar om den hävdas.	0,8	indikator	
CB6-VAA	Helsingborg	Raus	Hävd saknas f.n. men värdefull flora finns kvar (gulmåra, brudbröd , blankstarr, ängshavre m.fl.).	2,1	indikator	
FBF-MOB	Helsingborg	Ottarp	Bitvis igenväxande (asp, hagtorn, björk, salix, rönn) ohävdad björkhage som har ett småvatten. Det finns mycket ärenpris och ängsvädd men även lite svinrot , jungfrulin , brudbröd och prästkrage (särskilt i sydost).	1,2	indikator	
5CF-JZE	Hässleholm	Vinslöv vad	En hästbetesmark som är igenväxt med ffa björk och björnbärsbuskage. Det finns delar som är öppna och välbetade. Finns även rikligt med hasselbuketter och mindre inslag med gran, ek, apel, en, avenbok, rönn, ask och säl. I fältskiktet finner man ljung, gulmåra, gullris, gökärt, ärenpris, fårsvingel, vårbrodd och lite jungfrulin .	3,6	indikator	
BA7-YWQ	Hässleholm	Norra mellby	Svagt hävdad betesmark med mycket nässlor och skräppor. Delvis trädklädd med ek och björk, och lövsly sprider sig ut i marken. Viss fin flora som t.ex. slättergubbe och ängsvädd finns på delar av skiftet.	3,4	indikator	Påverkad

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
790-OIB	Hässleholm	Norra mellby	Hästbetad mark, mycket kvarstående torrt gräs. Klasefibbla, ängsvädd, slåttergubbe, ärenpris. Floran koncentrerad framförallt till det ostligaste hörnet av skiftet.	3,2	indikator	
3E0-SXP	Hässleholm	Hästveda	Igenväxande mark. I florán bl.a. stagg och jungfrulin.	1,8	indikator	
D58-RXO	Hässleholm	Vinslöv vadel	Området betas men är kraftigt igenväxt med ffa björk och björnbär. I fältskiktet finner man bl a knägräs, stenmåra, ljung, backtimjan, blodrot, ärenpris och gökärt. Endast mindre partier som är öppna, dessa är välbetade. Naturtypen blir 4030 eller 5130.	1,7	indikator	
509-QAD	Hässleholm	Häglinge	Fantastisk enefälád som beroende på dåligt betestryck vuxit igen. I florán förekommer bland annat slåttergubbe, ängsvädd, stagg och backtimjan.	1,6	indikator	
CCB-DXQ	Hässleholm	Norra mellby	Ohävdad betesmarksfålla med floravärden som visar sig i bl.a. slåttergubbe och ängsvädd. Igenväxning håller på att etablera sig på skiftet.	1,4	indikator	
30D-ZUP	Hässleholm	Norra sandby	På den lilla kullen i norra delen av skiftet finns intressant flora med bl.a. jungfrulin och knägräs. Skiftet som helhet svagt betat. Viss röjning har gjorts, röjningsresterna ligger kvar på skiftet och bidrar till en gödslingseffekt. På delar av skiftet börjar björnbär vandra in.	1,2	indikator	
9BE-WRM	Hässleholm	Norra mellby	Liten mark som sambetas med intelligande fd åkermark. Florán har ett mycket stort inslag av älggräs och tistlar. Ett par tuvor med ängsvädd och slåttergubbe finns också. Skiftet är så pass svagt hävdad att de värden som ännu finns kvar riskerar att försvinna.	0,3	indikator	Påverkad
7C5-WYF	Höganäs	Brunnby	Vresrosen håller på att utbreda sig kraftigt i den "grå dyn"-zonen. hävd saknas som kan stoppa detta.	22,8	reservat	
1FA-QXC	Höganäs	Brunnby	Värdefull ek. det finns floravärden typ gulmåra, jungfrulin .m.fl. men västra delen är helt ohävdad och östra delen är under igenväxning med björnbär och slån. trädskiktet borde gallras kraftigt i mellersta delen. I faunan noterades bl. a. törnskator.	4,8	indikator	
324-ACE	Höganäs	Brunnby	Som naturreservat bör der inte tillåtas att växa igen- beteshävd bör eftersträvas.	2,3	reservat	
3CE-MXE	Höganäs	Brunnby	Lokalen är rik på värdefull flora, men håller helt på att växa igen på grund av ohävd.	2,1	kommentar	
D11-QXI	Hörby	Södra rorum	Ett mycket igenvuxet område med ett par gläntor med enefälád. Slåttergubbe finns i gläntorna men annars dominerar björk-, granskog. Den östra gläntan har inte hävdats på länge. Problem med vatten till djuren och tillsynen av djuren har gjort att omr. inte betas idag.	15,7	indikator	
173-XYU	Hörby	Äspinge	En mycket igenvuxen enefälád med rester av forna stängsel. Har förmodligen varit ohävdad ett tag. Svinrot, stagg, ljung, stenmåra, blodrot, lingon, teveronika, ängsbräsma, gökärt, knippfryle, maskros. Småvatten & fuktdråg finns. Vallgräs insådd.	10,7	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
C9B-PKX	Hörby	Äspinge	Mycket igenvuxen enefälad som inte betas längre men där det finns stängselrester. Björk, en & gran. Slåttergubbe, stagg, lingon, ljung, stenmåra, , ängsvädd, ängsbräsmå, småvänderot, gulmåra, ärenpris, knippfryle, johannesört finns. Å, damm & hålväg finns.	10,0	indikator	
902-YKQ	Hörby	Hörby va del	En igenväxt betesmark, nu skog som i kraftledningsgatan som går genom objektet har mycket fin flora. slåttergubbe, svinrot, ärenpris, ängsvädd.m.m. En, hassel, ek, slån, grov bok. Odlingrösen och skalmur.	8,5	indikator	
430-OQD	Hörby	Hörby va del	Fint skifte med en som stått ohävdad något år (älsklig fas) med mycket stagg, ängsvädd, darrgräs, blodrot, knägräs och slankstarr. Men det finns även områden som domineras av älggräs. Ett öppet ohävdad område har inkluderats i objektet (tvtåteläng med blodrot och enstaka slåttergubbe).	8,4	indikator	
E4B-OJF	Hörby	Långaröd	Den sydvästra delen av Ängs- och hagmarksobjektet består av granplantering och en fd enefälad som är igenvuxen. Den sydöstra delen av Ängs- och hagmarksobjektet består av granplantering, björkparti samt ett öppet trivialt parti. Dessa delar har exkluderats vid Ängs- och betesmarksinventeringen. Medtaget restaureringsobjekt är i akut behov av restaurering. Den mellersta delen av objektet, som är mycket fin, utgörs i norr av ljunghed med enbuskar och i söder av omväxlande torrare och fuktigare enefäladsmark (som är kraftigt igenväxande). På ljungheden växer bl a slåttergubbe och svinrot. Stagg, borsttåg, blodrot, blåttåtel, ängsfryle, kråklöver, småvänderot, kärslja, klockljung, hirsstarr m fl påträffades. Inom restaureringsobjekts övriga delar finns bl a fuktiga/blöta starrområden och gammal åker. Fuktiga delar är igenväxande med videbuskar och al. Objektet har raserade stängsel och är ohävdad (mycket förna). Objektet gränsar till Fjällmossen.	7,1	indikator	Mycket högt prioriterad!
664-YWT	Hörby	Svensköp	Objektet är i behov av snar restaurering. Varierad betesmark med fuktiga alpartier och torrare enefäladspartier. Objektet består av flera fällor. I norr en grävd damm. Delar av objektet utnyttjas för bete. Ex på växter: slåttergubbe, stagg, stenmåra, ärenpris, ljung, vårbrodd, gråfibbla, humleblomster och blodrot. Värdefulla fruktträd och bokar (topphuggen bok) förekommer.	5,6	indikator	
2F5-RPJ	Hörby	Svensköp	Objektet är i akut behov av restaurering. Ännu finns växter som t ex slåttergubbe (3), stagg (2), hirsstarr (2), gökblomster (1), jungfrulin (1), ärenpris, humleblomster, ängsviol, ängsbräsmå, hundstarr, vårbrodd, stenmåra, gråfibbla och blodrot. Björk- och alsly sprider sig nu snabbt på tidigare öppna ytor. Fläder, hallon, nässlor, vecketåg är på frammarsch. Mycket död förna. Stenmurar, vägbank, fossil åker, bäck, fuktdrag förekommer. I den södra delen, som är fuktig, är igenväxningen kraftig. Västra delen består framför allt av björk och al, men även av täta enpartier. Östra delen, som är en enefälad, är ännu öppen men igenväxningen har påbörjats. Ostängslat/raserade stängsel.	5,4	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
65D-RMI	Hörby	Östra sallerup	Hela objektet är ohävdad och igenväxande. Hög prioritet vid en ev restaurering. I V delen är landskapet småskaligt med bl a fossil åker, stenmurar, markväg och odlingsrösen. Ex på förekommande arter är slättegubbe , knägräs, borsttåg, stagg och ärenpris. Ex på förekommande naturtyper är 4030 och 6410. I mellersta delen av objektet finns en bokbacke med odlingsrösen (röjnings-). Här finns grova bokar med spår av tidigare topphuggning. I Ö delen finns ett område med al och björk.	5,4	indikator	
DDD-AVQ	Hörby	Äspinge	En igenväxande f.d. betesmark med mycket fin flora men björkskog samt plantering. Smörboll 3, svinrot, St. Pers nycklar , ängsvädd, humleblomster m.m. Småvatten, å samt grov ek.Skog med björk, ek, rönn och gran i norr.	4,1	indikator	
215-JEU	Hörby	Fulltofta	En igenvuxen björkhage med orkidéer och meandrande vattendrag.	3,7	indikator	
F96-DBY	Hörby	Fulltofta	En betesmark som inte betas i söder men där finns ändå värden då mycket torrt. Resten fuktigt. Blåmonke, prästkrage, gulmåra, gråfibbla, älgört, vårbrodd, åkervädd, stor blålocka, hundkax, hundäxing, kärtistel, smörblomma, gåsört, kärnsilja, stormåra. 6270 på torra.	3,3	naturtyp	
135-WHI	Hörby	Äspinge	En granplanterad betesmark med en stora naturvärden kvar. Slättegubbe , stagg, ärenpris, knippfryle, gökblomster, plattstarr, älggräs, stenmåra, vårbrodd m.m. I norr betas fällan och ett aktuellt ängs- och betesobjekt har bildats.	2,3	indikator	
305-TOJ	Hörby	Långaröd	Merparten av objektet är kraftigt igenvuxet. Delar av det kan eventuellt restaureras. Objektet är sannolikt gammal ängsmark . Ex på förekommande träd och buskar är al, hassel, ask, rönn, ek, vide, hägg, hagtorn och fruktträd. Det finns gamla hasselbuketter. En bäck rinner genom objektet. Växter som brudborste , dagglåpor, humleblomster, älggräs, blodrot, gökärt, stenmåra och ängsviol kan påträffas.	2,1	indikator	Möjlig äng
DCF-ZXU	Hörby	Äspinge	Ett ohävdad område med en i söder och fuktig f.d. betesmark förövrigt. Smörboll , blåsstarr, gulvial, humleblomster samt hundkax, nässlor. Småh2o. Ris ligger kvar. Dike. Få naturvärden kvar. Bar jord< 10m2.	2,0	indikator	
0B6-AAT	Hörby	Hörby va del	En ohävdad betesmark med fin flora och ogödslade förhållanden. Finns stängselrester men är igenvuxen. Ljung, vårbrodd, knägräs, backtimjan , stenmåra, fårsvingel. Grannskiftet är hävdad.	1,5	indikator	
29A-RTG	Hörby	Västerstad	Gammal äng med grova hasselbuketter, spärrgreniga ekar samt vildapel, hagtorn, ask. Rikligt med smörbollar och humleblomster. St Pers nycklar finns. Ohävdad sedan länge. Fältskiktet invaderas av bla kirskaal, hundkex och älggräs. Är ev för sent för att rädda. Borde restaureras till slätteräng av någon ideell förening el dylikt. Objektet är kraftigt igenvuxet. En sådan här gammal äng borde tas om hand även om det krävs många år att restaurera.	1,2	indikator	Äng
812-QVN	Hörby	Svensköp	Objektet, som är ostängslat, är ohävdad sedan länge. Det består av en igenvuxen enefälad med gläntor. Ex på förekommande växter är svinrot, slättegubbe , blodrot, ljun, gökärt, liten blålocka och stenmåra.	1,1	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
C1E-XTX	Hörby	Fulltofta	En ohävdad fd betesmark som anv som avstjälpningsplats. Det finns floravärden som backsippa , stenmåra. Dominans av kruståtel. Ek. Inga stängselrester.	1,0	indikator	
B5C-GLD	Hörby	Södra rorum	Obetad men med rester av stängsel. Mycket ungbjörk har kommit upp. fin flora med bl.a stagg, blåttåtel, ängsvädd, väddklint, gökärt,kråklöver, kärrsilja och ljung. Skogen bredvid betas men av vinterbetande hästar.Var. fukt..staggshed, 6230 finns. kl. 2äoh	1,0	naturtyp	
BA7-AYE	Hörby	Östra sallerup	Ägaren har för avsikt att återskapa fäladsmarken. majnycklar och slåttergubbe är ex. på arter som finns kvar.	0,7	indikator	
2AE-CSB	Hörby	Långaröd	Ohävdad högörtäng i behov av hävd. Objektet har börjat växa igen med älggräs och hundkex. Exempel på förekommande växter är smörbollar , gulmåra, daggkåpor, gökblomster, humleblomster, kråkvicker, hundstarr och ängsbräsmå.	0,4	indikator	Äng
BB5-ZXR	Hörby	Långaröd	Ostängslad och ohävdad enefäladsmark som är igenväxande med bl a björk och örnbräken. I objektet ingår en liten hästbetesfälla (<0,1 ha) med enstaka exemplar av prästkrage, svinrot och ängsvädd. Andra arter som kan påträffas är t ex stenmåra, kråkvicker, blodrot, ljung, liten blåklocka och svartkämpar.	0,1	indikator	
0D6-TJS	Höör	Norra rorum	Ohävdad dåligt hävdad igenväxande skogsbete , där det ännu finns gläntor (både våtmarker med mycket starrar och tåg och friska partier). Här finns blodrot, gökärt, lummer, liten blåklocka, blåttåtel, hirsstarr, ärenpris, knägräs och vattenklöver, det finns även fina grenade "topphuggna" bokar.	25,4	naturtyp	
CD9-CNT	Höör	Norra rorum	Dåligt stängslat, ohävdad (eventuellt betas vissa delar svagt) skogsbete , med friska och fuktiga/blöta partier med vissa gläntor och öppnare delar och vissa delar som är igenvuxna (det finns mycket björk och gran men även en och ek liksom al, tall, bok, vildapel, hägg och tall. Det finns gökärt, blodrot, liten blåklocka, knägräs, ängsvädd, vårbrodd, stagg och svinrot . Det finns enstaka grova ekar.	14,6	indikator	
CEA-FMF	Höör	Norra rorum	Ohävdad hjorthägn med både öppna och trädrika (skog? t.ex. björk, ek, bok, al och gran) områden, där det finns skallror, ängsvädd, svinrot , ärenpris och blåmunkar, det är svårt att ta sig fram eftersom det är fällindelad och glest mellan stättorna som är i dåligt skick (hela området är inte genomgången).	14,3	indikator	
3E8-AYS	Höör	Höör	Trädbärande före detta betesmarker som relativt nyligen betats. stora delar relativt fuktiga och flera minde bäckar, källor, fuktdråg och smärre kärrpartier förekommer. delar har sannolikt i äldre tider varit slåttermarker. rik, basmineralpåverkad flora med arter som nattviol, tvåblad, s:t persnycklar , daggkåpor, blåsuga, gullpudra, kärrfibbla, humleblomster etc. rik småfågelfauna.	5,7	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
958-GBW	Höör	Höör	Till stora delar trädbärande relativt nyligen betade marker som i äldre tider troligen varit slåttermarker. Till största delen fuktigt till friskt och i nuläget närmast att karaktärisera som högrötsäng och delvis alsumpskog. Tämligen rik, basmineralpåverkad flora med arter som smörboll (tämligen rikligt förekommande), svinrot, blåsuga, kåltistel, nattviol, humleblomster och småvänderot. Gulsippa lär finnas i området (sågs ej vid inventeringstillfället). Enstaka större ekar & lindar	4,1	indikator	Möjlig äng
598-TDE	Höör	Norra rorum	Ohävdad igenvuxen fälad (björk, ek och bok) med en, fossil åker och blodrot, svinrot, liten blåklocka, ljung och gökärt.	3,0	indikator	
CA4-UPL	Höör	Hallaröd	Ett ohävdad och igenväxt område med 5130 och 6410. Inga staket finns. Finns stolpar med skylt om att det är ett "naturvårdsavtal" på området mellan markägare och skogsvårdsstyrelsen. Förekommer slåttergubbe, ljung, ängsvädd, hirsstarr, stagg och knägräs.	1,9	indikator	
518-AVR	Höör	Tjörnarps	Objektet ej hävdad på ett tag och de fuktiga partierna har börjat övergå i högrötsäng. Stora delar hyser dock en värdefull, hävdgynnad flora av ängstyp med arter som ärenpris, knägräs, brudborste, svinrot, jungfrulin och gulmåra. En grov alm. Värdena når utanför det gamla äng- och hageobjektet i den östra delen.	1,3	indikator	Möjlig äng Mycket högt prioriterad
954-FSE	Höör	Norra rorum	Ohävdad fälad (ek, apel och en) som nu växer igen med asp och björksly. I gläntorna finns en mycket fin flora kvar med bl.a. jungfrulin, svinrot, knägräs, bockrot, ängsvädd och ärenpris.	1,3	indikator	
DED-KIC	Höör	Höör	Tidigare betat område med kvarvarande floravärden och en del kulturminnen. Bland annat förekommer jungfrulin, slåttergubbe, ängshavre, grönvit nattviol, hirsstarr, stagg och en del vackra enar. Mycket stora, väl bibehållna skalmurar. Mindre del av ett mycket större äng- och hageobjekt och en åtgärdsplan. Större delen av såväl äng- och hageobjektet som åtgärdsplanen består av sluten skog eller har växt igen.	1,1	indikator	Mycket högt prioriterad
03D-VXY	Höör	Norra rorum	Delvis ohävdad (en mindre del i söder hävdas ibland) delvis dåligt stängslat och riktigt igenväxt (i fuktiga områden mycket björk och salix, älggräs och brännässlor). Nära gården (utanför stängslet) står en grov, döende hålig ek, i kanten av igenväxt område växer det brudborste, i ett "öppet" område finns blodrot, stenmåra, gökärt och ärenpris.	1,0	indikator	
D49-DAV	Höör	Norra rorum	Igenväxande ohävdad fäladsmark med en och ek (samt björk, gran, al, asp, hassel), där yngre gran och lövsly kommer upp. Flora finns kvar med bl.a. blodrot, stenmåra, liten blåklocka, vårbrodd, knägräs, brudborste och någon orkidé (utblommad).	0,9	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
4A4-YDV	Höör	Tjörnarps	En granplanterad (5-6 år sedan) kulle i det gamla äng- och hageobjektets östra del hyser fortfarande för trakten stora floravärden med svinrot (stora mängder), jungfrulin, slåttergubbe, prästkrage, gulmåra, ärenpris, ängsvädd och knägräs. Bastardsvärmare sågs vid inventeringstillfället. Objektet är ur florasynpunkt ett av de värdefullaste i Tjörnarps socken. Granen borde snarast röjas bort från detta område och bete återupptas. Övriga delar av det gamla äng- och hageobjektet är till största delen ohävdade, gödningspåverkade och nyligen granplanterade. Området längst i väster är dock fortfarande betat men är gödningspåverkat och saknar äng- och betevärden.	0,9	indikator	Mycket högt prioriterad!
148-ECW	Höör	Höör	Större delen av det gamla äng- och hageobjektet är igenväxt eller består av gammal åkermark. Ett torrare område i de centrala delarna av äng- och hageobjektet är dock fortfarande kvar en ganska fin betesgynnad flora med arter som ängshavre, vit-, sten- och gulmåra, knippfryle, tjärblomster, backtimjan, bockrot, ärenpris och ljung. Detta parti skulle snabbt kunna restaureras genom återupptaget bete.	0,8	indikator	
649-GBW	Höör	Höör	Till största delen igenväxt, gödningspåverkat och ej betat på länge. Det som motiverar till restaurering är förekomsten av smörbollar.	0,8	indikator	Påverkad
5D9-DZU	Höör	Höör	Tidigare betat område med fuktängsvegetation och en del torrare mark. Fin, artrik flora och fauna (mycket fjärilar, skalbaggar och andra insekter). Delvis med karaktär av artrik staggshed. Stagg, ängsvädd, humleblomster, gökblomster, hirsstarr, darrgräs, aklejruta, vitmåra, kärrfibbla, knagglestarr, jungfru marie nycklar och småvänderot förekommer i de fuktiga partierna. I torrare delar finns t ex daggkåpor, slåttergubbe, sommarfibbla och grönvit nattviol. Mycket sly, men området kan snabbt renoveras. Området ingår i ett mycket större äng- och hageobjekt som till största delen utgörs av slutna skogsmark utan hävd.	0,7	indikator	Mycket högt prioriterad!
BF4-NPQ	Höör	Gudmuntorp	Ostängslat skifte med viss igenväxning och gran planterad som lähäckar. Södra och delvis östra delen av skiftet har en fin flora med flera bestånd av St Pers nycklar. Det finns även humleblomster, ängsbrämma, vårbrodd, gökärt och knippfryle. Det står bok närmast vattendraget men det finns även fläder, rosor, hagtorn, säl, asp, apel m.m. på skiftet. De triviala områdena domineras av kirskaål, brännässlor och hundkex.	0,6	indikator	
EB5-RRT	Höör	Höör	Ej bete numera. torr veg. av typen 4030 dominerad av fårsvingel och ljung. stenmåra, pillerstarr, gökärt, knippfryle och gullviva finns liksom en större flerstammig tall. områdets huvudsakliga värde och det som motiverar till restaurering är en domarring från järnåldern. området är fortfarande till största delen öppet och kan snabbt restaureras. utan hävd kommer det att snart växa igen.	0,5	Kultur	
24D-GIV	Höör	Höör	Övergiven betesmark som fortfarande hyser hävdgynnade floravärden. Slåttergubbe finns på flera platser. En stor säl som är ett hålträd.	0,5	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
B22-JGB	Höör	Tjörnarps	Övergiven betesmark med höga floravärden . Fältskiktet artrikt med t ex mängder av svinrot och ängsvädd. Dessutom förekommer prästkraige, ärenpris, knägräs, vitmåra, gökärt, luddhavre, ängsviol och gökärt. Den östligaste delen av äng- och hageobjektet utgörs av övergiven tomtmark eller dylikt och saknar äng- och betevärden.	0,3	indikator	
B10-IGA	Höör	Tjörnarps	Igenväxt betesmark. De hävdgynnade floravärdena är mestadels spolierade men ett torrare, mindre område i den norra delen har fortfarande finare flora med bland annat jungfrulin . Detta område skulle kunna restaureras relativt snabbt vid återupptaget bete.	0,2	indikator	
0E7-HDY	Klippan	Riseberga	svinrot , ängsvädd i mängder stagg. kraftig förnaansamling, slån och björnbär börjar breda ut sig. 6270 , 4030 , 6410 . kan ha betats för inte så länge sedan. mycket fint buskskikt. odlingsrösen.	3,5	indikator	
7EB-IQZ	Klippan	Riseberga	mosaikmark med 6410 , 6230 . Troligen mycket höga floravärden .	2,7	naturtyp	
45A-SDR	Klippan	Färingtofta	mycket fin flora , 4030 . inget staket. mindre del i ett i övrigt granplanterat objekt. stenmåra, ljung , knägräs , stagg, ris blåttåtel.	0,8	kommentar	
A6B-MOB	Klippan	Riseberga	6410 , 4030 , 6230? , gott om ängsvädd, en del stagg, nattviol, blodrot, ljung , etc. igenväxt av bla björk.	0,3	naturtyp	
9EE-HME	Kristianstad	Norra åsumsa del	Delobjektet ligger centralt placerat i Kristianstads vattenrike på Hammarsjöns västra strand. Ängarna saknar idag kontakt med sjöytan i detta område pga detta igenväxta delområde.	27,7	reservat	Äng
573-CXT	Kristianstad	Fjälkestads del	Blåvinge allmän. Hopprätvingar allmän. Bålgeting 1. Stora delar kraftigt igenväxta. De öppna ytorna saknat hävd de sista åren. Mellan de igenväxta delarna kan man lokalisera naturtyperna 6270 , 4030 , 6410 och möjligen ett litet område med 8230 .	25,1	naturtyp	
416-DJL	Kristianstad	Ivö	Objektet innehåller en hel del öppna partier. Dessa partier består nästan uteslutande av kultiverad fodermark. De delar som innehåller naturtyp (6270 & 6410) är kraftigt igenväxta. Det kommer att krävas stora insatser för att röja dessa. Härav valet att klassa hela objektet som ett restaureringsobjekt.	17,0	naturtyp	
C95-FZS	Kristianstad	Trolleljugby	Betas inte längre. Finns fortfarande kärrsälting kvar.	4,6	indikator	
DDE-NYZ	Kristianstad	Västra vram	Inte betat på ett tag, därför har krävande arter försvunnit. Marken har kvar en intressant struktur och några arter finns kvar: ängsbrässa, sommarfibbla, gråfibbla och massor av stenmåra. Välbevarad ruin finns också.	1,9	Kultur	
7B3-AYS	Kristianstad	Linderöd	Inte betat på ett tag, vilket gjort att gräsvålssförna ansamlats. Området saknar funktionsdugligt stängsel. Det finns fläckar med mycket hundkex och älgört men de dominerar inte. Det finns kvar stenmåra och humleblomster samt ca 10 exemplar smörbollar .	1,3	indikator	
8BB-VHN	Kristianstad	Linderöd	Mark som ser ut att utgöra "närlatur" åt de som bor i närheten (det finns klippta gångar i området). För att rädda de hävdberoende värdena måste bete återinföras. Det finns åtminstone ängsvädd, smörbollar och jungfrulin kvar.	1,1	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
C22-EJB	Kävlinge	Barsebäck	Största delen av skiftet är helt ohävdad och fuktigt/blött (med vass, nässlor, dunört och tistlar). Det finns flera diken och öppna våtmarker på skiftet där det funnits lökgroda.	58,9	fauna	
7C3-NLF	Kävlinge	Hofterup	Ohävdad område som består av öppna torra (sandiga) hedar och fuktiga-blöta områden, liksom trädgångar (björk samt lite salix och tall) och det finns även en stor damm på området som gynnar både fågelliv och groddjur (det finns strandpadda och lökgroda i närheten). artexempel;gulmåra, sandstarr, hedblomster, liten blåklocka, ärenpris, puktörne, kärringtand, renlavar, ullört, borssttåtel, fårsvingel, knippfryle, ärenpris, backtimjan och harklöver. det finns en bullervall med ruderat flora mot motorvägen.	40,0	indikator	Mycket högt prioriterad
C6E-MYE	Kävlinge	Västra karaby	Ohävdad bitvis sandig mark i igenväxning. artexempel; backtimjan, skallror, gulmåra, rödklint,väddklint, trift, kärringtand, blåmunkar, ljung och liten blåklocka.	14,0	indikator	
FBC-RBY	Kävlinge	Västra karaby	Ohävdad betesmark i ett "rekreationsområde" i Dösjebro. brudbröd, bockrot, gulmåra, ängsvädd och trift finns kvar fläckvis, men stora områden domineras av jättebalsamin och andra ohävdarter. bitvis mycket bärande träd och buskar, man bör röja salix- och aluppslag	5,8	indikator	Påverkad
5A1-SHU	Kävlinge	Barsebäck	Ohävdad, ostängslat strandnära skifte som har stora kulturhistoriska och floristiska värden. Det finns en skans och en lång hög forskansningsvall (del av Stenbocksvallarna från 1700-talet) och en gravhög. Man hittar bl.a. gulmåra, rödkämpar, rödklint, väddklint, prästkragar och liten blåklocka.	5,2	indikator	
D25-KHC	Kävlinge	Hofterup	Skifte i reservat som ej hävdats på ett tag och som nu växer igen med björnbär och annat sly. det finns gulmåra, bockrot, kustruta, liten blåklocka och blodrot på marken, som bedöms ha god potential med både torra sandiga och friskare partier.	4,8	reservat	
65F-FAW	Kävlinge	Västra karaby	Ohävdad område där det är tveksamt om en restaurering är trolig (det går en cykelbana igenom det sandiga området). man kan tänka sig att det finns goda förutsättningar för 2130, 2330 och 4030, men bitvis växer igen med tall och björk. Det finns bla gråfibbla, gulmåra, hedblomster, sandstarr, fältmalört, blåmunkar och puktörne i de relativt öppna områdena.	4,6	naturtyp	
9CB-VHN	Kävlinge	Barsebäck	Bitvis kraftigt igenväxt (hagtorn, slån, rosbuskar) ostängslad ohävdad betesmark (utom västra delen som är rasthagar för hästar dvs söndertrampade och hårt nedbetade). gulmåra, rödklint, femfingerört, strandaster, knylhavre, dunört, nässlor.	4,4	indikator	
6E5-OAG	Kävlinge	Hofterup	Delvis hävdad, delvis ohävdad skifte med lite fläder och rosbuskar (arter; strandråg, havssäv, molke, saltarv, strandaster, gul fetknopp, gulmåra, trift, bockrot). Man har tidigare hittat strandpadda på skiftet.	2,5	indikator	
532-QOI	Kävlinge	Dagstorp	Om man ändrar stängslet så man betar hela vägen ut till vattnet och får bra hävd på skiftet så finns det goda förutsättningar. vid fältbesöket fanns det små bitar med 6270 (brudbröd, gulmåra, rödkämpar, ängsvädd, rödklint, bockrot, puktörne, liten blåklocka men för små bitar. Det finns en del fuktiga, blöta områden på den flacka delen. t	2,2	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
AEF-SDE	Kävlinge	Stora harrie	Marken som ligger intill ett rikkärr är igenvuxen av salix och björk, den har inte hävdats på länge.	0,9	naturtyp	
8E7-TMG	Landskrona	Saxtorp	Ohävdad sandig mark (två små bitar i norr betas av häst- men floran i hagarna är något söndertrampad). marken håller på att växa igen med björk, tall, björnbär och salix. Det finns mycket blåmunkar, gulmåra och hedblomster andra arter är vädtklint, bockrot, borsttåtel , femfingerört, sandstarr, rotfibbla, knylhavre och getvåppling. varierande buskskikt.	10,9	indikator	
710-VQM	Landskrona	Landskrona	Största delen av skiftet är totalt ohävdad sedan lång tid tillbaks, medan en del i söder betas sporadiskt med får. Vass och dunört är framträdande, men man hittar även salttåg, gåsört, havssäv, strandkrypa- och om skiftet hävdas skulle det finnas vissa möjligheter för fågellivet (men hamnen och folklivet kan kanske inverka menligt).	8,9	naturtyp	
8C1-HYH	Landskrona	Saxtorp	Till största delen ohävdad mossmark som växer igen med salix, asp, al, björk, björnbär och hallon. en remsa i mitten betas något svagt av hästar. det finns en del starrområden som kan bli fina, och det finns även rödklint och darrgräs . det finns dammar anlagda i norr.	6,7	indikator	
99B-HTZ	Landskrona	Härslöv	Ohävdade Backafall som ingår i Natura 2000 området , där det kan finnas klintsnyltrot (och gamla skansar). Jag har inte gått igenom hela området. Det ingår även ett område som sträcker sig inåt land där det finns kalkgräsmark (6210) och rikkärr (7230) .	4,4	reservat	Mycket högt prioriterad
78F-HBU	Landskrona	Sankt ibb	Svagt hävdad och till största delen igenvuxen betesmark (mycket björnbär, men även hagtorn, slån, fläder, alm och ask). Man kan dock hitta mindre områden med fin flora; rödkämpar , gulkämpar, gulmåra, gullviva och kungsmynta.	4,1	indikator	
632-TQL	Landskrona	Sankt ibb	mycket höga floravärden, igenväxande kalkgräsmark, 6210. inventerat 2003-07-02.	3,9	naturtyp	Mycket högt prioriterad
D78-XZM	Landskrona	Härslöv	Största delen av skiftet utgörs av ohävdad högrörsäng (kåltistel, brännässla, hundkex, stinksyska) med svag igenväxning av buskvegetation. man kan emellertid hitta mindre, trevliga områden med bl.a. blodrot, brudbröd , humleblomster, prästkragar, gulmåra och gökärt. skiftet är stängslat.	3,5	indikator	
DDE-NPC	Landskrona	Asmundtorp	Stora fuktområden (gulvial, starrar, kabbleka, ryltåg, vass, rosendunört, humleblomster, gåsört, kärrsälting) med dålig hävd (och troligen visst kalkinnehåll), däremellan N-påverkad frisk mark som hävdas (där man kan se gulmåra och rödklint). Det finns fyra hamlade pilar på skiftet.	3,5	indikator	
DFE-HFZ	Landskrona	Sankt ibb	6270, trevlig flora mycket torr mark. lite igenväxning. reservat och natura2000område , sköts delvis genom bränning. bete bör egentligen ske enligt skötselplan. tulkört, kungsmynta, gulmåra dominerar.	2,5	reservat	
F7E-RLE	Landskrona	Härslöv	Ohävdade Backafall där klintsnyltros lär finnas. Det finns vädtklint, gullusern, blåusern, gulmåra och kungsmynta.	2,4	naturtyp	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
985-TV1	Landskrona	Saxtorp	Sandig ohävdad mark, som kan vara (övervintrings)lokal för strandpadda och lökgröda.	2,1	fauna	
03A-BGX	Landskrona	Sankt ibb	Finns enstaka grova träd på det ohävdade och igenvuxna skiftet. Det finns kvar en del flora såsom gulmåra, brudbröd och slankstarr.	1,9	indikator	
DD3-LRI	Landskrona	Annelöv	Ohävdad skifte i tidig igenväxningsfas (med bl.a. alm, hagtorn, salix och fläder) invid ån med mindre områden med fin flora (rödkämpar, gulmåra, puktörne, rödklint) men även ohävd flora (brännässlor, jättebalsamin, rosendunört). marken gränsar numera till järnvägen.	1,6	indikator	
E3D-AYS	Landskrona	Härslöv	Stora delar av objektet betas (resten är mycket igenvuxet), men det är lite mycket träd som skuggar ut floran i stora delar. Men det finns en öppen korridor under telefonledningen och vid vallen som vetter mot sydväst finns det riktigt fin flora med brudbröd, ärenpris och gulmåra.	1,4	indikator	
BE8-FKB	Landskrona	Härslöv	Ohävdad delvis kalkpåverkat bitvis fuktigt/blött område med bl.a. lite ängsnycklar. Men det finns även torrare sandiga områden.	1,2	indikator	
2AB-BZT	Landskrona	Annelöv	Helt ohävdad område invid ån. ett fuktigt område som utgörs av en tidigare meanderslinga (vass och jättebalsamin) och lite torrare i backen där det finns mycket väddklint och gulmåra samt lite brudbröd. det finns även större områden som domineras av nässlor och tistlar. det finns lite björnbär och hagtorn på skiftet.	1,1	indikator	
69C-MKE	Lomma	Lomma	Madmark ed vasshav, troligen stora fågelvärden efter restaurering.	6,4	fauna	Äng
0BD-XVP	Lund	Veberöd	Kraftigt igenväxt område med 5130, 4030, 6230, 9070, 9080, kulturbetesmark. Inom området finns det fina alkärr med socklar, ett litet område med gamla aspar och bäckraviner. Det finns delar inom objektet som inte är igenväxta men det är svårt att göra en vettig avgränsning, därför tas hela området med som restobjekt. Området är indelat i två betesfällor. Båda delarna har nyligen röjts men det återstår mycket att röja.	33,4	naturtyp	
55C-ORP	Lund	Veberöd	Objektet är till stora delar kraftigt igenväxt och har därför bedömts som ett restaureringsobjekt även om det finns öppna hävdade partier inom betesfällan. Det öppna omr i norra delen är till stor del kulturbetesmark, men östra delen 6410 och 6230. Finns 3 gamla topphuggna bokar i södra delen av fällan. Förekommer berg i dagen och vissa delar är blockrika. Fina bokskogs partier intill obj. med krokiga träd (skogsbete?). De natur typer som är aktuella är 5130, 6410, 6230 och ev 9070. Arter som förekommer är bla stagg, ljung, ärenpris, hirsstarr, ängsbrässa, ängsnycklar, gulvial, gulmåra, gökblomster och smörboll (sett 1 planta i NV delen.). Sammantaget är det ett fint område som är väl värt att restaurera.	13,5	indikator	
9B8-UGM	Lund	Bonderup	Kraftigt igenväxt med en och björk. vissa partier ok med fin flora, tex backsippa, ärenpris, backtimjan, stagg.	6,2	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
037-NIE	Lund	Torn	Enligt Natura 2000O inventeringen är stora delar av området rikkärr. Tyvärr domineras området av högväxt vass med mycket svag betespåverkan. Vissa områden uppslag med al och björk. Området utgörs av två betesfällor där djuren i princip endast betar de torraste partierna som till stora delar är kulturpåverkad.	6,0	naturtyp	Mycket högt prioriterad
B96-PUL	Lund	Torn	Området betas men tyvärr breder vassen ut sig på bekostnad av rikkärrs vegetationen. Mycket svag betespåverkan i vassområdena.	4,8	naturtyp	Mycket högt prioriterad
A38-PCO	Lund	Bonderup	Området har varit svagt hävdad en längre tid, idag ingen hävd alls. i behov av lite röjning av sly och stängsling. 4030 på höglänta partier med berg i dagen samt kulturbetsmark. förekommer ljunng, ärenpris, stenmåra, gulmåra, rödven, fårsvingel, enstaka backsippa och svinrot.	4,3	indikator	
FB6-380	Lund	Genarp sa del	Objektet ohävdad sedan en tid tillbaka. Särskilt den nordöstra delen av objektet som är intressant, är en fuktäng där det bla finns ängsnycklar, gökblomster, gulvial, humleblomster, ängsbrässa, kåltistel, älgört. Södra delarna torrare, trivialare flora (vårbrodd, svartkämpe, rödsvingel, käringtand, knölsmörbomma, teveronika, stallört, skogsklöver, hundäxing, hundkåx). Uppslag av gran. Röttslam utlagt på vissa partier.	4,3	indikator	Äng
D83-XXZ	Lund	Veberöd	Området är kulturhistorisk intressant eftersom det är en rest av en sidvallsäng vid en gammal kvarn med kvarndamm. Har varit ohävdad en längre tid, därför högvuxen flora med rörflen, älgört, tuvtåtel, gulvial, veketåg, kåltistel, jättegröe.	3,9	Kultur	Äng
AF4-DYU	Lund	Genarp na del	Ett fint område som är i akut behov av hävd. Rikligt med smörbollar som konkurrerar med älgört, tistlar, kirskål och annan högrötsvegetation. Ett flertal grova ekar och värdefulla hassel buketter. I östra delen 9070 med lundvegetation. Vid gynnsam bevarandestatus går de öppna delarna troligtvis mot 6270. Finns även alkärspartier. Övriga arter som förekommer är gullviva, gökärt, stenmåra, knippfryle, gulvial, ängsbrässa, St Pers nycklar (?), nattviol, daggekåpa, humleblomster, gulplister, getrams och skogsbingel.	3,3	indikator	
F01-SOA	Lund	Veberöd	En del av en betesmark som är i stort behov av röjning. Rikt träd- och buskskikt. Förekommer svinrot, blåsuga, ängsvädd och hirsstarr. Åkerlyckor i västra delen. Finns ett jaktorn och en mindre jaktstuga.	2,6	indikator	
911-280	Lund	Dalby öa del	Utmarksbete med höga floravärden, bla granspira, orkidéer, hirsstarr.	2,1	indikator	Mycket högt prioriterad
AE6-IDY	Lund	Hällestad	Igenväxt med slån i södra delen med inslag av vresbogar. Fin flora med arter som brudbröd, backnejlika, tjärblomster, bockrot, backsippa, ängshavre (6270).	1,9	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
0B8-JJX	Lund	Veberöd	Igenväxt fälad, 5130, som förtjänar ett bättre öde. Genomkorsas av ett fuktstråk. Rikligt med en, ek och apel i träd- och buskskiktet. Högprioriterat objekt!	1,8	kommentar	
245-CAU	Lund	Södra sandby öa del	Ohävdad och till viss del igenväxt område. På norra delarna finns det områden med 9070 som är i behov av röjning. Grov ek och lind och mycket buskage av slån, fläder, hagtorn. I ravindalens botten högröts vegetation med kåltistel, rörflen, älgört och starr. Övergår nog till 6410 vid hävd.	1,6	reservat	
990-ZEC	Lund	Hällestad	Objektet är vackert beläget i en dalgång och utgörs av en <u>madäng</u> . Området har legat ohävdad en längre tid. visst behov av röjning. Mkt skogssäv men även finare arter som gökblomster, humleblomster, <u>majnycklar</u> , gulvial, småvänderot och olika starrarter.	1,6	indikator	Äng
EC2-KJG	Lund	Dalby öa del	Området vid vattentornet utgörs till stor del av en trivial flora med mkt knylhavre, hundäxing mm (kulturbetesmark). Området hävdas ej. Däremot är det fin flora på partiet med berg i dagen, mkt <u>ängshavre</u> och ett parti öster om detta. Övriga arter som finns är <u>backsippa</u> , <u>gulmåra</u> , <u>nattviol</u> , <u>vårbrodd</u> , <u>blodrot</u> , <u>ljung</u> , <u>backnejlika</u> . Naturtyp 6270. Endast litet behov av röjning samt stängsling.	1,6	indikator	
FA1-AFX	Lund	Hardeberga na del	Ett litet objekt med en damm i mitten. Omgivet av åkermark. Bitvis trivial flora med tistlar, kirska, hundäxing och ängskavle. Fuktstråk med mkt starr, 6410, och torrare delar med 6270. Exempel på arter som förekommer: <u>darrgräs</u> , gökblomster, hirsstarr, gulvial, humleblomster, dagglåpa. En del större buskar av hagtorn. Med tanke på objektets läge är det ett värdefullt område.	1,5	indikator	
503-LKH	Lund	Dalby öa del	Igenväxt 5130. ganska artfattig, troligtvis pga att det sambetas med mark som är gödningspåverkad. finns stenmåra, blodrot, <u>gulmåra</u> , <u>ängshavre</u> , en, körsbär, nypon, oxel, rönn och sälgr.	1,4	indikator	
2B2-CLJ	Lund	Bonderup	Har ej betats på länge, mkt förna och något igenväxt. fin flora med arter som ärenpris, ljung, stenmåra, <u>backtimjan</u> , <u>gulmåra</u> och enstaka <u>svinrot</u> . fint trädskikt med rönn, björk, ek, apel. även odlingsrösen och fina stenmurar som lyfter området. berg i dagen på de högsta partierna.	0,8	indikator	
BFB-C80	Lund	Genarp na del	Troligtvis ohävdad en längre tid. arter som hirsstarr, slankstarr, småvänderot, ängsbräsmå, stagg, ljung, blodrot, <u>orkidéer</u> och gökärt förekommer.	0,4	indikator	
F3A-ECW	Lund	Genarp na del	Ohävdad område längs med Höje å där det förekommer ganska rikligt med <u>smörbollar</u> . Idag högrötsäng men efter rest. 6410. Övriga arter som förekommer är gulvial, kåltistel, älgört, humleblomster, <u>ängsnycklar</u> och diverse starrarter.	0,3	indikator	Äng?
DDC-NSD	Malmö	Oxie	Liten grus/moränås där betet (om det överhuvudtaget finns) är svagt. Det finns lite bockrot, vaddklint, prästkrage och <u>brudbröd</u> kvar.	1,0	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
37E-GCU	Osby	Osby	Stor och tämligen svagt hävdad betesmark med en del igenväxning. De öppna delarna utgörs av fd. åkermark. Stora delar av skiftet är tydligt påverkade av tillförsel av näringsämnen. På små fläckar finns en finare flora med bl.a. svinrot och ängsvädd. Just utanför den norra skiftesgränsen finns i vägrenen flera tämligen kraftiga bestånd av svinrot. En del av de träd som finns på skiftet ger intryck av att ha etablerats i ett hävd tillstånd och bör kunna ha höga värden.	6,4	indikator	
425-HJW	Osby	Visseltofta	Ovanlig vegetationstyp för Skåne. En gammal slåttermad. i floran finns blåtåtel (d), tuvull, pors, kärrsilja, ängsvädd, kråklöver, björk, tall. behövs stängsel, röjas på pors, björk, tall. slå blåtåtel.	5,5	naturtyp	Äng
12E-DIA	Osby	Osby	Delvis igenväxt betesmark, i norra delen på gränsen till tallskog. Viss flora som jungfrulin, ängsvädd och ärenpris.	4,0	indikator	
27F-PFK	Osby	Osby	Igenväxande betesmark, som dock fortfarande har viss flora, exvis jungfrulin. Ej hävdad 2004, dålig eller ingen hävd 2003 visar sig som förnaansamling. Avgränsning mot skogsmarken otydlig.	3,8	indikator	
2FB-XZM	Osby	Loshult	Betesmark med höga floravärden som hotas av det tätande trädskiktet, ffa björk. Arter bl.a. slåttergubbe, knägräs och stagg.	3,3	indikator	
EB8-IYH	Osby	Visseltofta	Ovanlig vegetationstyp, för skåne. en gammal slåttermad som i dagsläget domineras av blåtåtel o pors. Stängsling o röjning av pors. slåtter av blåtåtel.	2,5	naturtyp	Äng
B86-YWR	Osby	Osby	Tämligen välbetad mark i ett restaureringsskede. Viss flora som ett par rosetter med slåttergubbe och ganska gott om stenmåra. Vällagda murar finns intill skiftet.	2,2	indikator	
C46-TFN	Osby	Loshult	Igenväxande betesmark som sambetas med intilliggande åker. Det finns floravärden på skiftet, som bl.a. visar sig i förekomst av slåttergubbe, och även floran i övrigt ger intryck av att vara relativt lite påverkad av näringstillförsel. I sydöstra hörnet kulturhistoriskt intressant med beskurna hasselbuskar.	2,2	indikator	
D03-ZNE	Osby	Osby	Nästan helt ohävdad strandäng med mycket salix och ull. Enligt åtgärdsplanen finns även intressant flora. Det skulle vara mycket värdefullt att få en god hävd av denna mark.	2,2	naturtyp	Äng
E91-TRL	Osby	Osby	Mindre betesmarksfålla där rödven dominerar. På skiftet finns jungfrulin, stagg och gulmåra. Stora delar påverkas negativt av rätt mycket gran, på andra delar också ett stort inslag av örnbräken. Helt ohävdad vid fältbesök 040707 (granarna dock tydligt betespåverkade av tidigare års hävd)	1,2	indikator	
71E-F80	Osby	Osby	Gamla hamlade askar. lövängsrest.	1,2	naturtyp	Äng
B65-OMY	Osby	Visseltofta	En gammal slåttermad utmed helge å. något igenvuxen med pors. blåtåtel, ältranunkel, älgört, kärrviol, kärrsilja, mm. björksly förekommer.	1,1	naturtyp	Äng

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
2BF-DRI	Osby	Osby	Delvis trädklädd betesmark som betades av några ungdjur vid besöket. ger intryck av att nyligen röjts kraftigt, då en stor mängd asksly slår upp i den norra delen. den intressanta floran finns framförallt i det sydligaste hörnet, men förutsättningar finns troligen att den skulle kunna återkomma även i den norra delen med en god hävd. arter är bl.a. slåttergubbe och jungfrulin.	0,9	indikator	
72A-WRN	Osby	Visseltofta	Ovanlig vegetationstyp, i skåne.en gammal slåttermad som inte hävdas längre. i floran finns kärrsilja, blåtåtel, brunven, tuvull, trådtåg, frossört. stängsling o\el slåtter lämpligt.	0,6	naturtyp	Äng
DA2-LJV	Osby	Osby	Liten betesmark som dock har en otydlig avgränsning - hänger ihop med stort sammanhängande betesområde. Skogen tränger på från sidorna. Ett rejält bestånd med slåttergubbe finns på skiftet, vilket bör indikera att andra värden också kan finnas. Hävden bedömdes 040708 som tämligen svag.	0,5	indikator	
FF6-MRJ	Simrishamn	Vitaby	Fantastiska floravärden, bl a sandstäpp. Betas inte, befinner sig i den "älskliga" fasen.	16,7	naturtyp	Allra högsta prioritet!
948-OIB	Simrishamn	Gladsax na del	Ohävdad fd. betesmark som nu har vuxit igen mycket. Floravärden som ängsvädd, rödklint, hirsstarr, stagg, liten blåklocka, bockrot, brudbröd, gulmåra finns. Delar med kruståtel & mjölkört finns också. Skog i centrala delarna liksom pälsdjursfarm. Asp, björk, björnbär, rosaceae, vildapel.	12,9	indikator	
43F-TIN	Simrishamn	Gladsax na del	En helt igenvuxen fäladsmark vid stranden inne i Brantemölla. Stängslena är i prima skick men området ligger i ett turiststråk och antagligen har det krockat mellan turistnäring och beteshävd. Naturvärdena är stora även om igenväxningen är stor. 6230 med blåtåtel finns. Arter som ängsvädd, darrgräs, brudbröd, slankstarr, ljung, liten blåklocka, vårbrodd, fårsvingel, knägräs & jordtistel finns. Björnbär, en, alm, körsbär, kaprifol, avenbok, nypon & ek.	6,4	indikator	
84C-UBU	Simrishamn	Rörium	Strand vid samhället Vik. Hävdas ej alls men utgör turiststråk. Typisk strandvegetation som strandkål, borsttåtel, liten blåklocka, gulmåra, sparris, trift, sommarvicker?, borsttåg, sandsvingel, sandstarr. Björnbär, nypon, ek, körsbär, alm, slån, björk. Fotbollsplan.	5,4	indikator	
757-QW W	Simrishamn	Rörium	Obetad strandremsa med rester av stängsel. Finns en del borsttåtelhet samt grova träd. Enefälad som vuxit igen finns också. Skiftet ligger i turiststråk med fritidshus och parkeringar. Arter som liten blåklocka, gulmåra, rödven, fårsvingel, höskallra, borsttåtel, backtimjan, ljung, kaprifol. Ek, en, tall.	5,1	indikator	
FCB-ICV	Simrishamn	Sankt olof	Objektet ej betat på senare år och har börjat växa igen. Mestadels hedartad vegetation. Kruståtel och blåtåtel dominerar. På torrare mark centralt i objektet även gulmåra, ljung och svinrot. Höga grodvärden. Långbensgroda och lövgroda har observerats i anslutning till ett småvatten i sydost.	3,1	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
236-MNM	Simris-hamn	Simrishamn	Liten fd betesmark med fin flora men utan hävd men med stängsel. Nära tätort så ev. exploateringsmark. Hållmark med pionjärvegetation (8230). Trift, axveronika, kärleksört, stagg, liten blåklocka, ljung, knägräs, vårtåtel, ängsvädd, blåeld. Igenvuxen med nypon, björnbär, oxel. Stenskvätta.	2,9	naturtyp	
F27-NSK	Simris-hamn	Ravlunda	Hävdas inte, därför finns det mycket gräsförna. Floravärden kvar: hedparti i NO med backnejlika och hedblomster. I övrigt finns det lite backsippa och gott om bockrot.	2,0	indikator	
6DF-VHN	Simris-hamn	Sankt olof	Ej hävdad betesmark med en för trakten rik, basmineralpåverkad flora. Till stora delar fuktigt. Delvis igenväxt och i behov av restaurering. Bland mer intressanta växter kan nämnas darrgräs , vildlin, slankstarr , gulmåra, ängsvädd, krusfrö, vitmåra och rödklint. Ett kärr och småvatten i de centrala delarna hyser grodvärden . Lövgroda har tidigare setts här.	1,9	indikator	
811-WQJ	Simris-hamn	Ravlunda	Ohävdad. Tjockt med gräsförna. Visst floravärde kvar, t.ex. backtimjan och bockrot.	1,4	indikator	
D50-TNG	Simris-hamn	Borrby-östra hoby	En fd betesmark inne bland villakvarteren vid Borrby strandbad. Har ej hävdats på ett tag men folk anv. det som rekreationsområde. Backsippa (2) finns. Trift, hundkäx, rödklint, johannesört, mandelblomma, knippfryle, harstarr & sandstarr. Stängsel saknas, vägbank finns. Tall, fläder, björnbär, al. Å.	1,3	indikator	
3D6-ECW	Simris-hamn	Vitaby	Liten mark som gradvis håller på att växa igen. Lite floravärden kvar: stor blåklocka, sommarfibbla och darrgräs .	0,6	indikator	
13D-IHS	Sjöbo	Fränninge	Objektet domineras av al. Kanske har området en historia som stubbskottsäng. Inom objektet finns fina gläntor. I SO har ett bokparti exkluderats liksom en bit öppen fuktig betesmark i SV (fläckvis med hyfsad flora som går mot naturtyp 6270; den kommer dock ej med som ett eget objekt). Förutom al påträffas t ex hagtorn, ek, en och alm. Backtimjan påträffades i en av de besökta gläntorna. Fägator förekommer. Enligt Fornminnesregistret finns (inom medtaget objekt) ett område med ett större antal odlingsrösen som delvis är övertorvade.	12,0	indikator	
00D-RCI	Sjöbo	Vollsjö	Objektet är i akut behov av restaurering, mycket hög prioritering . Inom objektet finns ett igenväxande extremrikkärr med riklig förekomst av bl a majviva , slätterblomma , hirsstarr , ängsvädd, darrgräs , kärresälting och flera orkidéarter. Kärret börjar invaderas av vass, björk och al. En stor del av objektet är en vacker betad skog. I SO finns bl a värdefulla askar, ekar och hasslar. I objektets utkanter finns gammal åker som idag fungerar som betesmark. Objektet är gammal äng enl Laga skifteskartan. Stenmurar och en markväg finns i objektet.	9,5	indikator	Mycket högt prioriterad
628-QJC	Sjöbo	Fränninge	Objektet är i behov av snar restaurering. Här finns bl a gamla spärrgreniga ekar och vackra hasselbuketter. Gammal björk förekommer inom fällan. Objektet betas, men är kraftigt igenvuxet. Ett småvatten påträffades i den östra delen. Ex på förekommande växter är ärenpris, jordtistel, daggekåpa och gulmåra. Objektet bör prioriteras.	7,4	kommentar	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
7EC-ZEE	Sjöbo	Östra kärrstorp	En betesmark med väldigt svag hävd/ohävd vid Beritsborg borgruin . Arter som jordtistel, darrgräs , gråfibbla, våbrodd, käringtand, gökärt, blåsstarr, gulmåra trängs med nässlor, tuvtåtel, åkertistel. En viss gödselpåverkad finns alltså. Värdefull död ek samt björk, avenbok, hagtorn och ek finns. Fina stängsel finns.	7,0	indikator	
A05-XOP	Sjöbo	Östra kärrstorp	En helt ohävdad fd betesmark med stängselrester kvar. En del flora som backtimjan , liten blåklocka, jordtistel finns men högvuxna ar e som åkertistel, mjölkört och tuvtåtel har blivit dominerande. en, ask m.m. En stor damm finns.	5,2	indikator	
BCA-ACP	Sjöbo	Fränninge	Delar av objektet har karaktären av gammal ängsmark .	4,1	naturtyp	Möjlig äng
0CD-FKB	Sjöbo	Södra åsum sa del	Två ÅOH-objekt har slagits samman till ett. En stenmur med bl a grova ekar skiljer dem åt. V delen är en ohävdad backe, som röjts och nu är kraftigt igenväxande med lövsly. Här växer bl a prästkrage, åkervädd, gullris, gulsporre, liten blåklocka, gulmåra, bockrot och gråfibbla. Ö delen, som är gammal ängsmark , är i stort behov av restaurering. Merparten är fuktig och kåltistel håller på att ta överhanden. Här växer bl a älggräs, ängsvädd, gulvial, hirsstarr, stjärnstarr, flaskstarr, humleblomster, ängsskära , knapptåg, veketåg och tuvtåtel. I NO finns ett torrare parti med bl a prästkragar. En gammal banvall löper genom objektet.	3,5	indikator	Äng
2E8-SXU	Sjöbo	Blentarp	Betesmark som ej hävdats på länge och börjat växa igen. I de östra delarna ängsartad vegetation med bland annat prästkrage och gulmåra, och ett fuktigare parti med till exempel darrgräs , slankstarr och gökblomster. I väster tunnare jordlager och hedartad vegetation. Bitvis helt igenväxt med en.	3,4	indikator	
D83-ALK	Sjöbo	Lövestad	En mycket igenvuxen enefälad med fin hävdgynnad flora i gläntorna. Borsttåg, gråfibbla, fårsvingel, stagg, ljung. Skiftet är välbetat men enen är mkt tät. Lite 6230 finns insprängd i vissa gläntor. Resten av det gamla ä&h-objektet är gödselpåverkat med smörblomma, nässlor, tuvtåtel, vitklöver, maskros, åkertistel och röllika. Även här är det välbetat.	3,0	naturtyp	
E57-DOO	Sjöbo	Brandstad	Objektet är i stort behov av restaurering. Floramässigt mycket fin betesmark med bl a rödklint, ängsvädd, brudbröd , ängsskära , stagg, humleblomster och jordtistel. Betesmarken är under kraftig igenväxning. Det finns hårt trängda gamla spärrgreniga ekar och gamla hasselbuskar. Smärre öppna ytor inom objektet betas.	2,9	indikator	
632-JGB	Sjöbo	Rödninge	Betesmark med till största delen gödningspåverkad, trivial flora. Höga grodvärden. Reproducerande lövgröda finns vissa år i ett numera till största delen igenväxt småvatten som borde restaureras.	1,6	fauna	
559-OFN	Sjöbo	Södra åsum na del	Objektet har inte betats sedan början på 1990-talet. Ostängslat. Objektet är i stort behov av restaurering. Ex på förekommande växter är stagg, rödklint, backtimjan , jordtistel, humleblomster, fårsvingel. Det finns orkidéer enl markägaren. Området är igenväxande med ff a slån, men även med björnbär.	1,6	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
098-SLF	Sjöbo	Vollsjö	Objektet utgörs av ett ohävdad och igenväxande område som delvis är en förbindelselänk mellan två större betesmarksområden. Ev. kan man restaurera delar av objektet med tillträde för betesdjuren att beta alpartiet i SV. Ex på förekommande växter är orkidéer , humleblomster, vårbrodd, blodrot, ljung, veketåg, tuvtåtel och älggräs. Förutom al finns t ex hasselbuskar och spärrgreniga ekar.	1,3	indikator	
3AB-ALX	Sjöbo	Blentarp	Större delen av det gamla äng- och hageobjektet har inte hävdats på länge och har växt igen. En fälla på sandig jordmån i den västligaste delen har dock betats relativt nyligen och hyser en ganska fin flora med arter som hedblomster, fältmalört, ullört, borsttåtel , oxtunga, gulmåra, styvmorsviol etc. Obetydlig gödningspåverkan. Ett upplag med skrotbilar finns inom objektet.	0,9	indikator	
352-CKT	Sjöbo	Blentarp	Övergiven, fortfarande ganskavöppen betesmark med rester av rätt fin flora med arter som stagg, gulmåra, jordtistel och backtimjan .	0,6	indikator	
A9B-OZG	Sjöbo	Vollsjö	Övergiven betesmark med delvis fin flora, t ex svinrot , gulmåra, humleblomster, ängsviol, gökärt, blodrot, kråkvicker, ljung, liten blåklocka och stenmåra. Tistlar och hundkex börjar ta överhanden. Ytan behöver vid en ev restaurering röjas från tippad sten och jordmassor.	0,5	indikator	
B0F-FGK	Sjöbo	Lövestad	En fin liten backe med ängsflora som är ohävdad/svagt hävdad. Backnejlika , brudbröd, käringtand, liten blåklocka, åkervädd, gulmåra, fårsvingel, knägräs, jättebalsamin. Ek, hassel, al, salix.	0,3	indikator	Äng?
FC7-LJD	Sjöbo	Blentarp	Objektet ej hävdad på lång tid. På grund av den torra, magra sandjorden går dock igenväxningen mycket långsamt och speciellt i den västra delen finns rätt fin torrängs vegetation där sandstarr och rödven dominerar fältskiktet. I övrigt finns bland annat ängsviol, backnejlika , backtimjan , fältmalört, åkervädd, äkta johannesört, gulmåra, blåmunkar etc. Trädskiktet, som är rätt glest, domineras av relativt unga tallar och björkar.	0,3	indikator	Äng?
450-UAR	Skurup	Slimminge	Endast en del av ÄoH-objektet har tagits med för restaurering. (Se även objekt 613-PKF; hävdad betesmark, Ej Aktuell). Den V delen av ÄoH-bjektet som ej tagits med är så igenväxt att det inte är rimligt att restaurera den på 5 år. Den Ö delen är träda och har därför inte tagits med. I medtaget objekt för restaurering kan ev vissa delar vara aktuella för restaurering, ffa dess NV del. Här förekommer naturtyperna 6410 samt 6270 med gamla hagtorsbuskar. Objektet är ohävdad och igenväxande/igenväxt.	2,4	naturtyp	
085-D00	Skurup	Villie	En fuktig mark som inte betats på många år. Naturtypen utgörs av fuktäng med starr. Arter som blåsstarr, slankstarr , hundstarr, besksöta, vänderot, strätta, frossört, gåsört, älggräs och åkerfräken förekommer. En fin grov pil finns, annars ung salix och al.	1,4	indikator	
397-FKH	Skurup	Skurup na del	Ohävdad sedan länge, ostängsl. I N är ett gammalt slätterkärr (mkt humlebl., starr) som är kraft. igenväx. med älgört, al o vide. I NV finns en gammal päronträds- fruktodl. Fina hagtorn. SV; fd åker. Sö;granbestånd. Nuvarande markanv.: jaktmark?	1,3	naturtyp	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
AE0-UQL	Skurup	Skurup na del	Mosseplan (fattigkär?) med omgivande "alsumplagg". Behöver stängslas, betas och försiktigt röjas. Tranbär, ull, säv, björnmossor, vitmossor mfl. Björk har börjat invadera den öppna, plana ytan. Hästbete finns på angränsande marker.	1,1	naturtyp	
0CC-KEX	Skurup	Skurup na del	Objektet utgörs av delar av vallarna till Stjärneholms borgruin , ett fräken/starrbälte, ett kaveldunbälte samt en dunge igenväxande med framför allt vide N om själva borgruinen. Objektet är ohävdad och igenväxande. På vallen i Ö börjar t ex alsly sprida sig. Någon form av hävd behövs inom objektet så att det inte växer igen ännu mer.	0,8	Kultur	
161-EWN	Staffans-torp	S:t staffan	Ohävdad område som domineras av högrötsvegetation. Bör restaureras för att öka hela områdets betydelse för fågellivet .	4,1	fauna	Möjlig äng
206-JQV	Staffans-torp	S:t staffan	Vegetationen utgörs av tistlar, nässlor, rosendunört och högstarrs partier. Helt ohävdad. Med tanke på områdets betydelse för fågellivet borde det hävdas.	1,1	fauna	Möjlig äng?
373-CAU	Svalöv	Konga na del	kraftigt igenväxt enefälad, huvudsakligen med ek. Mycket magert, inget bete på mycket länge. fortfarande fina gläntor med 5130 och fin flora dock mycket blåbär. även högvuxen ljung . slåttergubbe (en liten icke blommande), stagg , knägräs .	9,1	indikator	
C4C-GBW	Svalöv	Röstånga	Finns en del grövre träd av ek och bok. De öppna delarna välbetade. Stora delar igenväxt med ffa björk. Finns inslag av 9070, 4030 och 6270 . I fältskiktet finns bl a ärenpris, stenmåra, knägräs, daggekåpa, blodrot och fårsvingel.	3,8	naturtyp	
45B-BHI	Svalöv	Kågeröd	del av betesfälla darrgräs , gökblomster, knägräs, stagg. huvudsakligen 6410. mycket svag hävd. igenväxning av avenbok och björnbär. den västra delen av fällan är näringspåverkad.	2,8	indikator	
7DA-FZS	Svalöv	Svalöv na del	Ohävdad område som växer igen med bl.a. björk, slån, björnbär och hallon, men det finns ett öppet område där det förutom ohävdadfloa även finns mycket stagg, ängsvädd, blodrot, gökärt och ängshavre . Tveksamt om det är realistisk restaurering.	1,7	indikator	
BE6-VGM	Svalöv	Kågeröd	Mindre del av en tidigare stor betesmark där större delen blivit skog (hela området var klass 2 i ÄoH. Området som fortfarande är öppet har fin flora och bland annat två stycken klockgentiana blommande vid fältbesök (hårt trängda av blåtåtel).	1,3	indikator	Mycket högt prioriterad
AD4-OHJ	Svalöv	Källs-nöbblöv	Skifte vid dalgång intill vattendrag. I slutningen växer det hagtorn, fläder, brudbröd , gulmåra, puktörne och rödklint. Nere i dalgången är det mycket ohävdarter med åkertistel, kåltistel, rosendunört, skräp, brännässlor och hundkex. Om restaurering sker borde det ske på ömse sidor om vattendraget.	0,6	indikator	
AC6-ZEQ	Svedala	Hyby	Restaurering?? Viltvårdsområde med Salix och jordärtskockor. Objektet omgivet av betesmarker med höga fågelvärden och med tanke på det borde det vara av intresse att omr. restaureras.	5,2	fauna	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
E1B-TMF	Svedala	Törringe v:a kärrestorp	Ett varierat område med fuktiga låglänta partier längs vattendraget och torra partier på slänten upp mot skogen. Området hävdas ej och det finns rikligt med förna ansamling. Visst behov av röjningsinsatser. Finns inslag av fin 6410 med småvänderot men stora delar av fuktstråket är idag ganska trivialt, kanske som en följd av dålig hävd. Slänten närmast järnvägen 6270 med brudbröd, bockrot, tjärblomster och blodnäva.	4,0	indikator	
292-PAA	Svedala	Böringe	Exempel på arter som påträffades vid fältbesöket: majviva, darrgräs, blåtåtel, ljung, ängsull, blodrot, ängsvädd, kärrknipprot, hirsstarr och smalbladig kaveldun. Mycket fuktigt område som gör det svårhävdad.	1,9	indikator	Mycket högt prioriterad
9A1-POR	Svedala	Hyby	Delar av objektet har mycket höga floravärden. Mycket rikligt med svinrot. Finns även ljung, stagg, blodrot, stenmåra, bockrot, stagg, gulmåra, fårsvingel, blåbär. Finns en låg stensträng som genomkorsar området. Norr om den trivialare flora. Visst behov av röjningsinsatser. I träd- och buskskiktet björk, björnbär, ek, rönn, hägg, slån och hagtorn.	1,9	indikator	
E94-JIF	Svedala	Böringe	Rikkärrområde där sly av al, björk och brakved håller på att breda ut sig. området var ej slagit i år men slyet såg ut att vara årsskott.	1,0	naturtyp	Mycket högt prioriterad
423-VTN	Svedala	Hyby	En mycket artrik kulle med 6270 som förtjänar ett bättre öde. Rikligt med svinrot och brudbröd. Förekommer även ängshavre, backsippa, gulmåra, bockrot, prästkrage, tjärblomster, stor blåklocka. Fina äldre hagtornsbuskar. Visst behov av röjning av ffa slån och björnbär.	0,7	indikator	Mycket högt prioriterad
0B4-CXN	Tomelilla	Fågeltöfta	Skog som betas sporadiskt men som ej röjts på länge. Ek, hassel, slån, vildapel, nypon, slån. Några värdefulla döda hasslar. I glänta finns stagg, stenmåra, gråfibbla, ljung, blåtåtel, knägräs liten blåklocka & grusstarr. Lite 6230 finns. I öster fins öppnare delar som ingår i äng-&betesobjekt. Dike finns.	5,7	naturtyp	
9C3-ERY	Tomelilla	Benestad	Ett mycket igenväxande område på en slänt med rester av stängsel kvar är dock ohävdad. Finns rödkämpar, jungfrulin, gullviva, slankstarr, hirsstarr, tjärblomster, St pers nycklar, jordtistel, svinrot, spåtistel, ärtstarr, småvänderot. kärr finns. Bryn likaså. Igenväxande med hagtorn, slån, alm, körsbär& ek. Gödselpåverkad i södra tarmen. Kan vara för brant för djuren.	5,6	indikator	Mycket högt prioriterad
095-UAR	Tomelilla	Brösarp	Finns hävdindikatorer kvar på de små öppna ytorna. Såg enstaka jungfru Marie nycklar, tjärblomster, bockrot, ärenpris och grönvit nattviol. Ett litet kärr med blåsstarr fanns också.	4,9	indikator	
839-HNN	Tomelilla	Andrarum	fint träd och buskskikt, hassel, hagtornask och ek, rester av 6270.	3,1	naturtyp	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
240-KIC	Tomelilla	Brösarp	Tveksamt om det hävdas. Ett par kullar med en och ljung, gulmåra och lite backnejlika. Fuktstråk med rester av 6410. Ganska värdefull mosaik men betetrycket måste öka och vissa röjningar behövs.	2,7	indikator	
EE5-UNH	Tomelilla	Brösarp	Delvis igenvuxen enbuskmark. Finns värden kvar, tex slåttergubbe. Små röjningar har nyligen gjorts.	1,0	indikator	
987-TRD	Trelleborg	Grönby	Ett ohävdad område med fin flora som är i akut behov av hävd. Fuktig till frisk mark med öppet vatten i nordvästra gränsen med ätlig groda. Finns rikligt med darrgräs och rödklint. Andra arter som finns är ängsnyckla, småvänderot, gökblomster, hirsstarr, humleblomster, gulvial, prästkrage och blodrot. Finns lite inslag av salixbuskar. Ev. behöver man bränna av området för att bli av med förna ansamlingen. Inga staket finns. Ffa den norra delen som är fin. Utgörs egentligen av två delområden med en liten åkerremsa som förbinder dem. Den södra delens avgränsning osäker.	3,8	indikator	
8DF-XQS	Trelleborg	Maglarp	Ett område med fin torrängsflora, 6270, som är i akut behov av hävd så att knylhavren ej breder ut sig ytterligare. Inga staket finns och ett mindre röjningsbehov finns. I tallungen trivial flora, gräsdominerat. Finns även 4 hamlad pilar. De arter som finns är bockrot, trift, blodnäva, ängshavre, gul fetknopp, fårsvingel, gulmåra, kärleksört, fältmalör, brudbröd och backtimjan	3,0	indikator	Mycket högt prioriterad
D26-MHD	Trelleborg	Lilla beddinge	Ohävdad område med mycket fin artrik torrängsflora som borde hävdas. Den norra delen av strandvallen artfattigare och med mycket förna, domineras av kruståtel. De arter som finns är backsippa, fårsvingel, gulmåra, ljung, gul fetknopp, strandråg, backglim, bockrot, backtimjan, trift, tofsäxing, sandstarr, axveronika och ögontröst. På vissa partier håller knylhavren på att ta överhand. Lite inslag av träd och buskar, rönn, hagtorn, oxel, harris, ros och ask.	2,5	indikator	Mycket högt prioriterad
E9A-XCU	Trelleborg	Tullstorp	Området är en rest av Stora Beddinges utmark och därför av kulturhistoriskt intresse. Förekommer tex ljung, gulkämpar, borstståtel, fårsvingel, sandstarr, trift och gulmåra. Det börjar även komma upp björksly. Inga staket.	2,3	indikator	
3CB-ICV	Trelleborg	Östra torp	Troligtvis ohävdad en längre tid. Inga staket finns. Stora delar hyser en mycket fin torrängsflora (6270) med ängshavre, brudbröd, rödklint, blodnäva, axveronika, fårsvingel, stor blålocka och prästkrage. Finns några bunkrar som det växer fin flora på. Rikligt med förna på de frodigare delarna där knylhavren håller på att breda ut sig. Förekommer lite upplag och ett plåtskjul. Litet behov av röjningsinsatser. I träd och buskskiktet oxel, alm, hagtorn, hallon, syren, pil, fläder och asp.	1,3	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
E00-TKT	Trelleborg	Östra torp	Fint ohävdad område. Mycket förna. Den södra delen hyser en mycket fin torrängsflora som förtjänar ett bättre öde. Finns mycket rikligt med brudbröd men även ängshavre, blodnäva, trift, gulmåra, rödklint, rödkämpar, prästkrage och puktörne. De norra delarna som är något friskare rikligt med knylhavre. Inslag av hagtorn, oxel, ros, alm och ask.	1,1	indikator	Mycket högt prioriterad
FDF-CHY	Trelleborg	Lilla beddinge	Ohävdad mark med torrängsflora. Finns backtimjan, backsippa, backnejlika, trift, ljung, gulmåra, ärenpris, fårsvingel och vårbrodd. Knylhavren håller på att breda ut sig. Finns även gran, tall, harris och björk.	1,1	indikator	
947-BVO	Trelleborg	Lilla beddinge	Ohävdad och igenväxt område med torrängsflora. Ej så högprioriterat objekt. Finns backtimjan, trift, ljung, bockrot, gulmåra och fårsvingel. Igenväxt med tall, björk och björk och lite harris.	0,9	indikator	
828-JUV	Vellinge	Skanör	Ohävdad en lång tid. Lagunområde. Domineras av havssäv och vass. Finns även dansk iris och strandmalört. I öster gränsar det till ett välhävdad område med 1330 med ett rikt fågelliv. Enstaka skonor. Området har en potential att utvecklas till ett värdefullt omr. för fåglar och grodor.	14,0	reservat	
85A-QGM	Vellinge	Falsterbo	Objektet utgörs av en lagun och ohävdade vass- och havssävs områden. Förekommer strandmalört, blå svärdsilja, kustarun, trift, strandaster. Mkt. vresrosor här och var. Fågel- och grodpotential!	8,5	indikator	
098-CEG	Vellinge	Stora hammar	Helt ohävdad strandbetesmark. Potentiell fågelokal. Vassområden. De arter som bla förekommer är kvickrot, fårsvingel, rödven, salttåg, rödsvingel, havssäv, gulkämpar.	6,6	naturtyp	
2F0-YDB	Vellinge	Skanör	Ingår i en större betesfålla och betas därmed. Igenväxt med ffa björk. Rikligt med pors på sina ställen. Förekommer klockljung, ljung och blåtåtel.	6,2	indikator	
AE7-VDM	Vellinge	Skanör	Ingår i en stor betesfålla som hävdas. Igenväxt med ffa björk. Rikligt med pors. Förekommer ljung, klockljung, blåtåtel.	5,8	indikator	
87C-FNW	Vellinge	Skanör	Ohävdad strandbetesmark inom Ljunghusens naturreservat. vassröjning och utglesning av träd- och buskskikt krävs.	3,8	reservat	
013-BTK	Vellinge	Stora hammar	Ohävdad strandbetesmark som omges av hävdade marker. Inte mkt. vass vid strandkanten. Kvikrot, rödsvingel, havssäv, strandaster, bitterkrassing förekommer rikligt. Fuktig mark med skonor.	3,0	indikator	
FE6-LKH	Vellinge	Räng	Marken har gjorts om till en bana för terrängritt, med små "förvaringshagar" här och där. Det är väl i och för sig OK, men det behövs ett mycket högre betestryck för att behålla de värden som återstår. Det finns fortfarande gott om gulmåra, trift och backnejlika.	2,7	indikator	
A9E-QZY	Vellinge	Arrie	Träd- och buskrik moränkulle där betet upphört. Finns en del naturbetesarter kvar: vädsklint, bockrot och spåtistel.	1,2	indikator	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
4BA-WLX	Ystad	Stora köpinge	Militärområde som bara hävdas i en liten del. "Stridsvagnshävd". Till viss del planterad med tall och björk. Nybroån rinner genom omr. Finast i sydost med borsttåtel , stagg, sandnejlika , gulmåra, åkervädd, blåmonke och trift. Annars jordtistel, blåeld, rödklint, puktörne, gåsört, hundkäx, ljung m.m. Golfbana, tennisbana och fotbollsplan.	58,3	indikator	
E1E-OMH	Ystad	Baldringe	igenvuxet, delvis trädklädd betesmark, grova bokar. natura 2000-område . inventerat 2004-06-04.	5,7	reservat	
0C9-AGU	Ystad	Stora köpinge	Strandrensa med fin flora men utan hävd. Backsippa , kärleksört, ljung, backtimjan , sandnejlika , sandsvingel, sandrör, sandstarr, bockrot, trift, käringtand, gul fetknopp, hedblomster, borsttåtel . Björk, tall, salix, fläder, nypon, ek.	5,3	indikator	Mycket högt prioriterad
B9B-YDB	Ystad	Valleberga	Strandnära fd. betesmark med branta slutningar . Denna del av strandremsan betas inte längre men både V & S härom betas det. Bockrot, åkervädd, vitblåra, väddklint, fårtunga, puktörne, blåeld, ängshaverrot och gulmåra finns liksom hundäxing, röllika, skräppor och knylhavre. Fläder, slån och hagtorn.	3,8	naturtyp	
2CE-OQX	Ystad	Stora köpinge	F.d. betesmark med spår av forna stängsel. Ej hävd nu. Flora som sandnejlika , gulmåra, sötväppling, kärleksört, blåmonke, sandsvingel, hundkäx, väddklint, åkervädd. Harris, nypon. Cykelväg anlagd i kanten av betesmarken.	3,5	indikator	
1EC-PBE	Ystad	Löderup	En liten f.d. betesmark som inte hävdats på länge. Inga spår av stängsel förekommer. Backnejlika , trift, gulmåra, äkta johannesört, åkervinda, sandlök, bockrot, liten blåklocka. Asp, hagtorn.	2,6	indikator	
89F-HNO	Ystad	Löderup	Liten f.d. betesmark med tall, asp, körsbär, ek, nypon som varit ohävdad länge. Fin flora med bl.a. bockrot, backnejlika , borsttåtel gulmåra och femfingerört. Mestadels knylhavre, hundäxing och stor ängssyra.	1,5	indikator	
218-XCZ	Ystad	Löderup	Liten borsttåtelhed med arter som blåmunkar, hedblomster, borsttåtel och äkta förgätmigej. 4030.	1,1	indikator	
970-LTD	Ystad	Löderup	Ohävdad glänta i skogen med borsttåtel , blåmunkar, äkta johannesört, femfingerört, rödven och ljung. 4030.	1,1	indikator	
243-WUO	Ystad	Bjäresjö	Öppet område utan hävd med spridd förekomst av smörbollar och ängsbräsma.	0,9	indikator	
A74-GYF	Ystad	Stora köpinge	Ohävdad betesmark med bl.a. sandnejlika	0,5	indikator	
691-NNB	Ystad	Stora köpinge	Liten fd betesmark med sandnejlika , backtimjan , gulmåra, muskmalva.	0,3	indikator	
3A0-HJW	Ängelholm	Hjärnarp öa del	ohävdad stort område, huvudsakligen fuktig mager mark, mycket blåtåtel. fortfarande finns hirsstarr, stagg, knägräs, borsttåg , klockljung , igenväxt delvis av björk, gran, al.	7,4	indikator	
0DF-WEN	Ängelholm	Össjö öa del	trevlig betesmark med växter såsom brudbröd , ögontröstart, stagg, fårsvingel, etc, 6270 , 4030. ingen hävd på minst 5-6 år enligt markägaren, sly börjar breda ut sig. markägaren tänker hålla efter slyet men betesdjur blir nog för nästa generation att skaffa	1,8	naturtyp	

Fält ID	Kommun	Församling	Inventeringsnotering	Areal	Orsak	Anmärkning
494-OHA	Ängelholm	Hjärnarp öa del	delvis kraftigt igenväxt, samt fortfarande öppet i fuktiga partierna. björk, en. mager mark, fuktig ljunghed , klockljug , ris, stagg, blåtåtel, veketåg, borsttåg, ängsvädd, hirsstarr, knägräs, ängsull, etc. fortfarande hästbete?	1,7	indikator	
A24-XZM	Ängelholm	Tåssjö	delvis granplanterat i västra kanten, dock betas allt. björksly förekommer mycket. betas tillsammans med 62C-VMV. mycket fin flora , 6410, hirsstarr, stagg, klockljug , dock dominerar blåtåtel på grund av dålig hävd.	1,2	indikator	
325-MLW	Ängelholm	Tåssjö	elledningsgata, varit en del av en större betesmark. björksly börjar komma. 5130. slåttergubbe , knägräs, ängsvädd, stagg, hirsstarr förekommer. mycket blåbär, lingon.	0,9	indikator	
CB8-D80	Örkelljunga	Örkelljunga	Stor madmark med öppna vattenytor. Växer igen från kanterna med björk och med pors inifrån. Tuvstarr dominerar varför Någon form av bearbetning krävs. Troligen för blött för betesdrift. Södra sidan kraftigt igenvuxet med pors, vass och unga björkar.	10,4	naturtyp	Äng
89E-D80	Örkelljunga	Örkelljunga	Igenvuxen slåttermark med rik hävdflora med ängsvädd, hirsstarr, blekstarr, stjärnstarr, gökärt, stenmåra, svartkämpar, vårbrodd, grönvit nattviol, jungfrumarie nycklar . Trädsiktet är artrikt med ek, al, björk, sälg, rönn.	3,1	indikator	
B5C-480	Örkelljunga	Rya	Typisk fäladsrest med örtrik hedvegetation. Slåttergubbe kan sagas vara karaktärsart. Objektet är igenvuxet med björk på ca 10 år.	3,1	indikator	
033-800	Örkelljunga	Örkelljunga	Igenväxande björkhage, med hävd gynnad flora. Objektet har troligtvis en bakgrund som slåttermark eftersom det finns gott om svinrot , endast blad. Andra arter är vårbrodd, stenmåra, teveronika, blekstarr, gökärt, blodrot, smultron, stagg, svartkämpar.	2,2	indikator	Möjlig äng?
E13-980	Örkelljunga	Skånesfagerhult	Objektet har NATURA2000 naturtyp 4030-6270 om hävden återupptas. Nu invaderas objektet av örnbräken och hallon. Det finns stora hävdgynnade värden med prästkrage, ängsvädd, hirsstarr, jungfrulin , vårbrodd, blodrot, stenmåra, backnejlika m.m.	0,9	indikator	
5FF-700	Örkelljunga	Örkelljunga	Ängsrest med svinrot , ängsvädd, hirsstarr, harstarr, stjärnstarr, blodrot, stenmåra, gökärt, vårbrodd och blåtåtel. Öppning på 10x10 m kvarstår resten är helt igenslyat och utan värden.	0,3	indikator	Äng
E87-C80	Örkelljunga	Örkelljunga	Artrik ekplantering med ängsvädd, svinrot , blodrot, vårbrodd, stenmåra, blekstarr, gökärt, fårsvingel gråfibbla och ärenpris. All värden är troligen borta inom 5 år.	0,3	indikator	
01B-380	Örkelljunga	Örkelljunga	Fem glest stående ekar dominerar objektet. Det finns en hel del igenväxning av yngre ekar och en artrik hävdgynnad flora med ängsvädd, svinrot , gökärt, blodrot, vårbrodd och stenmåra. Det skär i hjärtat när man ser det stå ohävdad.	0,2	indikator	

Bilaga 6: Lista över restaurerbara marker i kommunerna som hade mindre än 5 objekt i bilaga 5. Restaurerbara marker i denna lista har inte uppfyllt kraven på förekomst av signalarter, prioriterad naturtyp eller speciella kultur- eller faunavärden. Dessa marker kan ändå ses som prioriterade objekt för restaurering för att kunna öka arealen av värdefulla ängs- och betesmarker i alla kommuner.

FältID	Kommun	Inventeringsnotering	Areal	Orsak
0DA-UAB	Åstorp	Rest av fäladsmark där igenväxning av framförallt björnbär förekommer. Trädsiktet är delvis något tätt samt att mängden en också är riklig. Svag hävd med får.	3.4	kommun
3CF-FKB	Åstorp	Damm som kan rensas upp något, samt grova ekar.	1.7	kommun
9C7-MYE	Båstad	kraftigt igenvuxen ljunghed, tveksamt restaureringsobjekt.	12	kommun
946-TCI	Bromölla		15.4	kommun
D13-SZE	Bromölla		2.6	kommun
9CA-QBH	Bromölla	Objektet i huvudsak igenväxt med al.	2	kommun
011-RRK	Helsingborg	Västra, lågt liggande delen är helt dominerad av jättegröe och jättebalsamin. Det finns tuvstarr och brunstarr här också. Små fuktiga plättar (fd. korvsjöar) här och var. Ohävdad sedan >10 år. Den övre delen betades svagt av får åtminstone till 1995. Marken har potential. Kuriosa: på denna mark hittade Carl von Linne krutbrännare och kärrknipprot(!).	6.3	kommun
45A-OXW	Helsingborg	Inte betat på nästan 10 år (jag vet, eftersom Gantofta är min hemby). Stora ytor har varit starrmark. En nygrävd (tja, ca 1995) damm har utvecklats bra, och skulle bli ännu bättre med bete. Marken har potential, men en rätt stor arbetsinsats krävs.	3.9	kommun
6AE-LUY	Helsingborg	Ögontröst[vanlig], bockrot, gulmåra, monke, liten blåklocka m.fl. arter som nu undanträngs av renfana och knylhavre tyder på att en hedvegetation med intressant flora kan utvecklas med beteshävd. spridda nyponbuskar och hagtorn innebär inga hinder.	1.4	kommun
A94-GSV	Höganäs	Fältfloran ansluter väl till 4030, men hävd förekommer ej. igenväxningen går förhållandevis långsamt, men vresrosen har etablerat sig och kommer med tiden att breda ut sig. större delen av objektet tillhör vikens golfbana.	26.2	kommun
0B2-EQT	Klippan	fågelvärden bör även uppkomma efter restaurering. madmark vid rönne å.	4.3	kommun
3E4-YSL	Lomma	Vasshav längs Lödde å.	15.1	kommun
'73D-PGP	Lomma	Vasshav vid Lödde ås mynning.	7.7	kommun
980-RZJ	Lomma	Fuktigt område med mycket bladvass. Hävden skulle kunna återtas.	6.9	kommun
303-KFB	Skurup	Objektet är igenväxande och i det närmaste ohävdad. Troligen går kreaturen fritt på stora delar av fastigheten efter det att vallarna skördats. I mellersta delen finns relativt ung, jämnårig al. Här växer tex gökblomster. I N finns ett vattendrag. På en liten slänt i N växer bland annat nattviol. På en slänt i NV (som tagits med först i denna inventering) finns t ex gulmåra, gråfibbla och prästkragar. På en sluttning i V finns prästkragar, bockrot, ängsviol och höskallra. I V finns också blodrot, stagg och stenmåra. I en del av objektet finns ett granbestånd. Gamla hasselbuketter och aplar finns samt ett par grövre alsocklar.	3.3	kommun

FältID	Kommun	Inventeringsnotering	Areal	Orsak
B39-KPH	Skurup	Ö delen av ÄoH-objektet har inte tagits med pga att denna del utgörs av anduppfödning samt kultiverad fodermark. Betesmarken, som är ohävdad sedan 2002, är i vissa delar kraftigt igenväxande. Objektet består av en åsrygg, med bland annat värdefulla hagtorn, vildaplar och hasselbuskar, som sluttar ned mot ett småvatten. Enligt markägaren finns lövgrodor i vattnet. Ex på förekommande växter på åsen är ärenpris, smultron, svartkämpar, gulmåra, gråfibbla, gökärt, pillerstarr, daggekåpa, vårbrodd, ängsviol, fyrkantig johannsört och rödven. Hundäxing börjar ta överhanden i Ö. Objektet är i akut behov av restaurering innan hagtorn, slån, aspsly och björnbär sprider sig ännu mer. I V finns rester av en gammal väg (med stensatt kant).	1.6	kommun
AE4-ITU	Perstorp	Kraftigt igenväxt, floravärden finns dock. Mark bredvid betas fortfarande.	2.1	Kommun
19D-SRO	Perstorp	Övergiven betesmark, spärrgreniga ekar, samt floravärden i gläntor. igenväxt med bland annat björksly.	0.9	kommun
'7C0-GFQ	Perstorp	Övergiven betesmark där en mindre glänta fortfarande har floravärden. Skiftet är ej stängslat.	0.3	kommun
61B-BYB	Östra göinge	Skiftet domineras av ungbjörk.	5.7	kommun
95B-900	Östra göinge	behöver röjas	4.3	kommun
A24-KRK	Östra göinge	Området kraftigt igenväxt med ungbjörk.	2.9	kommun
204-ANU	Östra göinge	Skiftet domineras idag av ungbjörk.	2.5	kommun
A5A-YUY	Östra göinge		2.2	kommun

Denna rapport vill ge en översiktlig presentation av Ängs- och betesmarksinventeringen i Skåne, 2002-2004. Genom jämförelser med övriga län och med tidigare inventeringar analyseras resultaten. De värden som har noterats i de skånska ängarna och betesmarkerna och var i länet man hittar dem beskrivs. Stor vikt har lagts vid att gå igenom informationen om marker med restaureringsbehov och de 247 objekt som har bedömts som speciellt angelägna listas.

Rapporten är framtagen inom rådgivningskampanjen
Levande Landskap som finansieras lika av Sverige och
Europeiska Unionen